

1625

**T. M. M. O. B.
JEOLUJİ
MÜHENDİSLERİ
ODASI**

III. GENEL KURUL

2. Dönem Çalışma Raporu

Ankara, 1977

II. DÖNEM YÖNETİM KURULU

Başkan : Muzaffer EVİRGEN (5.7.1976'ya kadar)

Başkan : Hasan ÖZASLAN (5.7.1976 dan sonra)

2. Başkan : Ertuğrul TONGUÇ

Sekreter üye : A. Hikmet KÖSE

Sayman üye : Kadir DİRİK

Üye : Mustafa AKINCI

Üye : Hasan ÖZASLAN (5.7.1976 ya kadar)

Üye : L. Tufan ERDOĞAN (1.11.1976 ya kadar)

Üye : Şenol KÜRTÜNLÜOĞLU (5.7.1976 dan itibaren)

Üye : Mithat KAYAALP (1.11.1976 dan itibaren)

DENETLEME KURULU

Kaler SÜMERMAN

İbrahim ÇABUK

Mehmet TOKLU

ONUR KURULU

Orhan ÖZKOÇAK

Süleyman TÜRKÜNAL

İsmail ÖZKAYA

Evrar YAZGAN

Günay TUZCU

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

III. OLAĞAN GENEL KURULU

Yer : TPAO Genel Müdürlük Toplantı Salonu

Gün : 20.2.1977

Saat : 10.00

GÜNDEM :

1. AÇILIŞ

1.1 — Başkanlık Divanı Seçimi (Başkan, 2 Başkan Yardımcısı, 4 Yazman)

1.2 — Saygı Duruşu

1.3 — Açış Konuşması

1.4 — Konukların Konuşması

2. GÜNDEMİN GÖRÜŞÜLÜP KESİNLEŞMESİ

3. GENEL KURUL ÇALIŞMALARI

3.1 — Komisyonların Seçimi

Yönetmelikler Komisyonu (3 üye)

Bütçe Komisyonu (1976 mali ve denetleme kurul raporları ile 1977 bütçe tasarısını incelemek için 3 üye)

Oda ve Üye önerilerini inceleme komisyonu (3 üye)

Oy ayırımı komisyonu (3 üye)

3.2 — Çalışma, Mali ve Denetim Kurulu Raporlarının görüşülmesi.
Yönetim ve Denetim Kurullarının aklanması.

3.3 — Komisyon Raporları ve 1977 bütçesinin görüşülüp, hakkında karar alınması.

4. ADAYLARIN BELİRLENMESİ VE SEÇİMLER

Oda Yönetim Kurulu (7 Asil, 7 Yedek)

Oda Denetim Kurulu (3 Asil, 3 Yedek)

Oda Onur Kurulu (5 Asil, 5 Yedek)

Birlik Yönetim Kurulu Adayları (3 Aday)

Birlik Denetim Kurulu Adayları (2 Aday)

Birlik Genel Kurulu Delegeleri (Oda üye sayısının % 5'i kadar asil ve yedek)

5. YENİ ÇALIŞMA DÖNEMİ ESASLARININ BELİRLENMESİ

6. SEÇİM SONUÇLARININ AÇIKLANMASI VE KAPANIŞ

İÇİNDEKİLER

1. SUNUŞ

2. ÇALIŞMALAR

GİRİŞ

I. Mesleki Çalışmalar

II. TMMOB ve Diğer Meslek Odaları ile İlişkiler

III. Demokratik Kuruluşlarla Ortak Katıldığımız Eylemler

IV. Sendikalaşma Çalışmaları ve TÜTED ile İlişkiler

3. EKLER

4. MALİ RAPOR VE DENETLEME KURULU RAPORU

JMO 1976 yılı Mali Raporu

JMO 31.12.1976 Yıl Sonu Kesin Çizelgesi

1976 yılı Blâncosu ve Açıklaması

1977 yılı Gelir Bütçesi Tasarısı

1977 yılı Gider Bütçesi Tasarısı

Denetleme Kurulu Raporu

5. ÜYELERİMİZLE İLGİLİ BİLGİLER

1
SUNUŞ

SUNUŞ

Emperyalizmle bütünleşmiş yerli tekелci burjuvazi, tefeci - tüccar ve toprak sahiplerinin en irilerinin oluşturduğu egemen sınıflar ittifakı (Oligarşi) başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi halkımızı sömürmekte, yeraltı ve yerüstü doğal kaynaklarımızı emperyalist tekellerle birlikte talan etmektedir.

II. Paylaşım Savaşı sonrası emperyalizmin yeni bir biçim kazandığı görülür. Dünyanın üçte birinin sosyalist sisteme katılması ve ulusal kurtuluş savaşlarının başarıya ulaşması emperyalist sistemi yeni düzenlemeye itti. Pazar alanı daralan uluslararası tekелci burjuvazi, bir yandan mevcut pazarları yitirmeme telaşına düşerken öte yandan bu pazarları kendi içinde — Feodalizmi alt yapıda çözerek — genişletme yolunu seçti.

Emperyalizm bir yandan pazar kaybederken öte yandan «bilimsel ve teknolojik devrim» in getirdiği üretimdeki dev artış nedeniyle yeni boyutlar kazandı.

1 — Kâr oranı düşük sanayi dallarını, siyasi yönden kendisine bağımlı yarı - sömürge ülkelere aktardı.

2 — Pazar sorunu yaratan dayanıklı tüketim malları üretimini; sermaye ihracının günümüzdeki değişik bileşenleri (patent, lisans, know - how ve royalty gibi) aracılığıyla siyasi yönden kendisine bağımlı yarı - sömürge ülkelerin tekелci burjuvazisine bıraktı.

İğneden buzdolabına, çamaşır makinasından binek arabasına, ampulden ilaca dek tüketim mallarının üretim ve dağıtımında tekelleşen yerli tekелci burjuvazi halkımızı sömürerek elde ettiği artık - değer ve tekел kârının önemli bir bölümünü sözü edilen anlaşmalarla emperyalist tekellere aktarmaktadır.

Madencilik alanında da sömürü farklı değildir. Bu alanda iki tür sömürü vardır :

1 — Yabancı sermayenin direkt yatırım yaparak ürettiği madenler üzerindeki sömürü,

2 — Özel sektör ve kamu kuruluşlarının ürettiği madenler üzerindeki sömürü.

Her iki durumda da dünya maden piyasasını ellerinde tutan uluslararası maden tekelleri alıcı durumundadır. Madenlerin üretim ve dağıtımını denetleyen tekeller, geri bıraktırmış ülkelere sağladıkları hammaddelere değerinin çok altında fiyat biçerken, kendi sattıkları mamül ya da yarı - mamül maddeleri değerinin çok üstünde bir fiyatla tüketiciye ulaştırırlar.

Emekçi halkın olması gereken doğal zenginliklerimizi talan eden em-

peryalist tekeller bir yandan çok yüksek tekel kârı sağlarken bir yandan da geri bırakılmış ülkeleri ekonomik, sosyal, kültürel ve militarist anlaşmalarla (NATO, CENTO, SEATO gibi) askeri alanlarda denetimleri altında tutarlar.

Emperyalizm ve Oligarşi başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi sınıf ve tabakaları sömürmekte ve sömürüyü sürdürebilmek için her türlü baskı yöntemlerine başvurmaktadır. Hayat pahalılığı dörtnala giderken ücretler yaya kalmakta, emekçi halkın yaşamı gün be gün çekilmez bir hal almaktadır. Sömürüyü olabildiğince azaltmak ve kazanılmış mevzileri korumak için verilen ekonomik - demokratik mücadeleyi halkımızın bağımsızlık - demokrasi mücadelesine tabi kılmak için tüm çalışanlar uğraş vermektedir.

Çalışanların bir parçasını oluşturan Jeoloji Mühendislerinin tümüne yaklaşan bölümü Personel Yasasına tabidir. Maaşların 657 sayılı yasa ile belirlendiği kamu kuruluşlarında ek olarak verilen yan ödemeler— anti - demokratik özü ve çalışanlar arasında yarattığı ayrıcalık bir yana — teknik elemanlar üzerinde ekonomik - politik baskı aracı olarak kullanılmaktadır. Ücretler; enflasyon ve hayat pahalılığı ile mücadele edecek düzeyde değildir. Daha iyi ekonomik haklara kavuşmak, örgütlenme ve düşünce özgürlüğünü sağlamak için grevli - toplu sözleşmeli sendikal haklara ulaşmak birincil görevlerimizden biridir. Sendikal hakları elde etme doğrultusunda 34 teknik eleman örgütü ile ortaklaşa yürütülen çalışma sürerken SİSAG emekçilerinin başarısı bizlere güç vermektedir.

Ülkemizin içinde bulunduğu siyasi kaos çalışanlar açısından endişe vericidir. Fabrikadaki işçiye, tarladaki köylüye, üniversitedeki öğrenciye, eğitim emekçilerine, teknik elemanlara ve tüm çalışanlara yöneltilen saldırılar sürdürülmekte ve bir avuç faşist zorbanın işlediği siyasal cinayetler «faili meçhul» kalmaktadır. Bu saldırılara karşı çalışanların birlik ve dayanışma ilkesi etrafında bir araya gelmesi doğaldır. Nitekim 13 Mart, 1 Mayıs ve DGM direnişleri bunun açık kanıtlarıdır.

Burjuvazinin en gerici, en şöven, en kanlı diktası olan faşizm tekelci burjuvazinin can yeleğidir. Burjuvazinin iktidarı tehlikeye düştüğü, buhranların derinleştiği ve emekçi sınıfların iktidara talip oldukları dönemlerde başvurulan faşizm; emekçi sınıflara yoksulluk, sefalet, baskı, zulüm ve işkenceden başka şey getirmez. Ücretle dondurulur, grevler yasaklanır, en demokratik haklara saldırılır ve emekçi sınıfların mücadelesi yok edilmek istenir.

Yukarıda tablosunu çizmeye çalıştığımız ülkemiz koşullarının daha iyi bir düzeye getirilmesi için diğer demokratik kitle örgütleri ile birlikte Odamıza büyük görevler düşmektedir. İşçi sınıfı önderliğinde diğer emekçi kesimlerle birlikte verilecek anti - emperyalist anti - faşist mücadelede Jeoloji Mühendisleri kendilerine düşen görevleri yerine getireceklerdir..

ÇALIŞMALAR

GİRİŞ :

Meslek odalarının ülkemiz kamuoyundaki yerinin bilincinde olan bizler, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası'nın 28.2.1976 günü yapılan 2. Olağan Genel Kurulunda Yönetim Kuruluna getirildik.

1976 yılı ülkemiz için, emperyalist sömürünün, vurgunun ve yurtseverlere, devrimcilere karşı girişilen faşist saldırıların, daha da yoğunlaştığı bir dönem olmuştur. Bir yanda mesleki çalışma alanımıza giren doğal kaynaklarımızın emperyalistler tarafından talanına karşı çıkarken, diğer yanda tüm çalışanlarla birlikte sendikal haklar için çaba koyarken, mücadelemizi genelde halkımızın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin bir parçası olarak gördük.

Çalışma İlkeleri :

1 — Ekonomik - demokratik haklar uğraşını tüm çalışanlarla birlikte örgütlenerek vermek,

2 — Mesleki konularda, ülke çıkarlarını halkın yararına savunmak ve emperyalist sömürüyü sergilemek,

3 — Emperyalizme hizmet eden eğitimin bir parçası olan jeoloji öğreniminin ülke gerçeklerine uyan ve halkımıza hizmet etmeyi amaçlayan biçimde yeniden düzenlenmesini sağlamak,

4 — Oda çalışmalarını verimli kılmak ve üyelerin katkısını sağlamak için ilkeler doğrultusunda bütünleşmek.

I. MESLEKİ ÇALIŞMALAR :

1. Kıta Sahaneliği ve Denizler Sorunu :

27 Mart 1976 günü yapılan basın toplantısında, kıta sahanlığı ve Denizler Sorunu üzerine kamuoyuna çalışma alanımıza giren konularda Odamızın görüşü açıklanmıştır. Basın toplantısında özellikle, emperyalizmin yer yüzündeki varlığından ve az gelişmiş ülkeler üzerinde geliştirmek istediği oyunlardan bağımsız bir ege sorunu düşünülemediği vurgulanmıştır. Ayrıca deniz dibi zenginliklerinin işletilmesinin gerektirdiği teknolojiye günümüzde Türkiye ve Yunanistan'ın sahip olmadığı, bu nedenle sorunun bu yönden de önem taşıdığı belirtilmiştir.

Bu konuda yapılan basın toplantısının TRT ve basın tarafından çarpıtıldığı ya da gerektiği şekilde yansıtılmadığı için Odamız haber bülteninde daha da geliştirilen metin yayınlanmıştır (Ek : 1).

2. Etibank'ın Holding haline getirilmesine karşı çıkıldı :

Odamızın 3.4.1976 günü Maden ve Metalurji Mühendisleri Odaları ile birlikte yaptığı basın toplantısında, Etibank'ın bir anonim şirket statüsü altında holdingleştirilmesine karşı çıkmıştır. Bu durumun yerli ve yabancı sermayenin kârlı gördüğü madencilik alanlarına el atması sonucunu yaratacağı belirtildi. Böyle bir durumda, özellikle Etibank'ın başlıca kâr kaynağı olan krom ve boraksın yerli ve yabancı tekellerin kontroluna gireceği vurgulandı. Meslek odaları olarak bu konudaki kararlılığımız kamuoyuna açıkça belirtilmiştir (Ek : 2).

3. Deprem sorunları ile ilgili çalışmalar :

Odamız; deprem sorunları ile ilgili olarak, İnşaat, Harita Mühendisleri ve Mimarlar Odaları ile birlikte ortaklaşa çalışmalar yapmıştır. İlgili çalışma gurubu üç aşamalı bir program hazırlamış, ilk iki aşamada doğal afetlerle, yerleşme düzeninin ve yapı sisteminin ilişkilerini araştırmış, son bölümde ise afet sonrası gelişmelerde mevcut sistemin eleştirisi getirilmiştir. Van Depremini ele alacak bir kitabın hazırlık çalışmalarına girilmiştir. Kitabın TMMOB'nin yayın programına konulması komisyon tarafından kararlaştırılmıştır.

4. Demir - Çelik üretimi ile ilgili çalışmalar :

Ülkemizdeki demir - çelik üretiminde hammadde sorunları ile ilgili olarak Maden Mühendisleri Odası ile birlikte çalışmalar yapılmıştır. Çalışmalar sonunda hazırlanan ortak metin, Ekim 1976'da Karabük'te düzenlenen «Demir - Çelik Sanayi» kongresinde tebliğ olarak sunulmuştur. Ayrıca aynı çalışma diğer meslek odalarının katılmasıyla genişletilmiş ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın düzenlediği Demir - Çelik sempozyumuna bildiri olarak sunulmuştur (Ek : 3).

5. Jeoloji Mühendislerine imza yetkisi ve müteahhitlik karnesi verilmesi için yapılan çalışmalar :

Odamız Yönetim Kurulu tarafından görevlendirilen komisyon tarafından Jeoloji Mühendislerinin çalışma alanları saptanmış ve buna bağlı olarak gerekli imza yetkisinin verilmesi için TMMOB kanalıyla Bayındırlık Bakanlığı'na başvurulmuştur. Başvuruya Yapı, Tesis ve Onarım İşleri Ekstremelerine Girme Yönetmeliğinin ilgili maddesinde yapılması istenen değişiklik önerisi eklenmiştir (Ek : 4).

6. Yayın :

Odamızın kuruluşundan bugüne değin düzenli bir yayın organına sahip

olmaması büyük bir boşluk doğuruyordu . Bunun en büyük nedeni ise belirli bir birikimin oluşmamasıdır. Kuşkusuz birikimin oluşmamasında Odamızın yeni kurulmuş olmasının payı büyüktür. Geçen dönemde Genel Kurul'dan önce yayınlanan «Yerbilimleri» dergisi öz ve biçim yönünden Odamızın ilkelerine ve yayın yönetmeliğine ters düşmekteydi. Bu dergi, kuruluşu gereği soyut bilimsel konuları içermekte ve yayın yönetmeliğinin koyduğu biçime ters düşmekteydi. Bu nedenlerden Oda Yönetim Kurulu «Yerbilimleri» nin geleceğini editörüne bırakmayı uygun gördü.

Yerbilimleri dergisinden vazgeçerken 2. Genel Kurul'un almış olduğu karar ve yayın yönetmeliği uyarınca «Jeoloji Mühendisliği Dergisi» nin oluşturulması yönünde çaba koyuldu. Bunun için önce üyelerimizin güncel konularda bilgilendirilmesini ve Oda ile bağlarını daha sağlıklı bir biçime kavuşturmak için Haber Bülteni yayınlandı. Haber Bülteninde; mesleki konuları gereği çok dağınık olan üyelerimizin, çevrelerinde yaşadıkları anti - demokratik olayları ve bilimsel çalışmalarını Oda merkezine iletmelerinin çalışmalarına yararlı olacağı belirtildi.

Bu çalışma döneminde hazırlanan ve bugünlerde baskıya verilen Odamız yayın organı «Jeoloji Mühendisliği» Dergisi Genel Kurul öncesinde üyelerimize ulaştırılmaya çalışılacaktır. Odamızın maddi olanakları gözönüne alınarak Derginin yılda üç kez yayınlanması uygun görülmüştür.

7. Temsilcilikler :

Jeoloji Mühendislerinin mesleki koşulları gereği çok dağınık olmaları Oda çalışmalarında birtakım güçlükleri de birlikte getirmektedir. Bunların başında yılın büyük bir bölümü arazide çalışan üyelerimize yayınları ulaştırmada güçlüklerle karşılaşmaktadır. Kamplarda sık sık yer değiştiren üyelerimize yayınlar ulaşmamakta, bazen resmi kurumlarda yayınlar kasten ulaştırılmamaktadır. Bundan resmi kurumların yetkilerinin sorumlulukları büyüktür. Aynı şekilde adresleri belli olmayan üyelerimizden aylık ödenimleri de almak zor olmaktadır. Bu durum MTA ve bir - iki resmi kurumun dışında böyledir. Bu nedenle üyelerin Oda ile ilişkilerini daha sağlıklı kılmak için, Jeoloji Mühendislerinin yoğun olduğu yörelerde temsilciliklerin kurulması yararlı görülmüştür. Bu nedenle taşrada il, merkezde ise işyeri şeklinde olmak üzere temsilciler Yönetim Kurulu tarafından atanmıştır (Ek: 5).

II. TMMOB VE DİĞER MESLEK ODALARI İLE İLİŞKİLER

Üst örgütümüz olan TMMOB ve diğer 17 oda ile ilişkilerimiz tam bir birtakımlığın ve dayanışmanın örneğini vermiştir. Odamız TMMOB ve diğer odalarla birlikte mesleki sorunlar ve yurt sorunları çerçevesinde çalışmalarını çizilen program içerisinde sürdürmüştür.

7 - 8 Mayıs'ta Ankara'da toplanan TMMOB 21. Genel Kurulunca göreve getirilen yeni Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan TMMOB çalışma programı ve ilkeleri, yapılan Danışma Kurulu toplantılarında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Jeoloji Mühendisleri Odası yönetim kurulu olarak, mesleki ve demokratik girişimlerde diğer meslek odaları ve demokratik örgütlerle birlikteliği sağlamak ve daha güçlü olmak için oluşturulan ilkelere ve programa uymayı görev bildik.

TMMOB XXI. Dönem Çalışma Programı

Halkını ve yurdunu seven, yabancıların ve içteki uzantılarının değil halkının çıkarlarını savunan mühendis ve mimarların ekonomik, politik ve anti - demokratik baskılar ve saldırılarla susturulmak ve sindirilmek istendiği günler yaşanmaktadır.

Enerji, petrol, madencilik, sanayi, tarım, ormancılık, konut, kentleşme ve kentsel alt yapı gibi alanlarda sürdürülen sömürüyü, giderek arttırılan dışa bağımlılığı gören ve bunlara karşı duran mühendis ve mimarlar hedef alınmaktadır.

Bu girişimler, işçiye, köylüye, öğretmene, memura, öğrenciye ve tüm teknik elemanlara karşı geliştirilen baskı ve saldırıların bir parçasıdır.

Kurtuluşunu, halkının kurtuluşu sürecinde gören mühendis ve mimarlar; emperyalizme ve onun içteki uzantılarına, faşizme ve onun silahlı çetelerine karşı tüm emekçi kitlelerle dayanışma ve ortak mücadele içine girilmedikçe sorunların çözülemediğinin bilincindedirler.

TMMOB bu anlamda bir mücadelenin önemli demokratik araçlarından biridir. TMMOB demokratik hakların korunması ve geliştirilmesi için, bugünkü demokrasinin niteliğini gözden kaçırmadan, demokrasi için verilen mücadelenin nihai hedefinin bilincinde olarak, ortak mücadele içinde yer alacaktır. Ekonomik - demokratik mücadelede önemli bir aşama olan sendikal haklar için mücadele sürdürülecektir.

Önümüzdeki dönemde TMMOB üye tabanındaki dayanışmanın ve birlikteliğinin bu mücadele için daha da güçlendirilmesi gerekmektedir. Böylece gerek teknik elemanların, gerekse tüm çalışanların birlikteliğine ve dayanışmasına daha fazla güç katılması sağlanacaktır.

Bu dönemde, üye tabanını bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi etrafında toparlamak üzere somut sorunlardan hareketle, iç ve dış sömürü teşhir edilecek, ülke yapısı ve gelişmeler konusunda çalışmalar yapılacak, bu çalışmaların sonuçları etkin ve yaygın bir biçimde kitlelere aktarılacak TMM-

OB ve Odaları, gerek teknik eleman kuruluşlarıyla, gerekse diğer demokratik kuruluşlarla dayanışmanın ve ortak çalışmaların güçlenerek sürdürülmesi yolunda çaba harcayacaktır.

Çalışma alanları olarak aşağıdaki konular seçilmiş ve komisyonlarda kurulmuştur.

1 — Doğal Kaynaklar,	13 — İş Güvenliği,
2 — Sanayi,	14 — Devlet Proje Ofisi
3 — Enerji,	15 — Üyelerimizin Güncel Sorunları,
4 — Ulaşım,	16 — Sendikal Haklar - Teknik Eleman Kurultayı - Çalışanlar Kurultayı
5 — Turizm,	17 — Sosyal Güvenlik
6 — Kırsal Alanlardaki Sorunlar,	18 — İşyeri Temsilcilikleri
7 — Kentsel Alanlardaki Sorunlar,	19 — Ortak Bina - Ortak Basımevi
8 — Çevre Sorunları,	20 — Ortak Belge - Kalite Kontrol
9 — Teknik Hizmet İthalı - Teknoloji Transferi,	21 — Yayın
10 — Eğitim,	22 — Kamu Kuruluşlarıyla İlişkiler
11 — AET	23 — Dış İlişkiler.
12 — Kamu İktisadi Teşekkülleri,	

(Not : Koyu harfle yazılmış olanlar Odamızın katıldığı komisyonlardır.)

Odamız çalışma alanlarına giren ve genel sorunları içeren komisyonlarda aktif olarak görev almıştır.

Komisyon çalışmalarının bir kısmı sonuçlanmış, diğer komisyonların çalışmaları halen sürmektedir.

● Güncel Sorunlar Komisyonu Teknik Elemanlar üzerinde yoğunlaşan baskı, işte natma ve sürgünler üzerine Sosyal Yardım ve Dayanışma Yönetmeliği hazırlamış ve bir fon kurmuştur. 12.10.1976 günü yürürlüğe giren bu yönetmelik gereğince oluşturulan fona Odamız bütçesinin onbinde beşi oranında her ay katkıda bulunmaktadır.

● Haziran 1976 da yayınlanan ve 1.3.1976 gününden itibaren yürürlüğe giren yan ödemeler Kararnamesi üzerine Güncel Sorunlar Komisyonu bir açıklama yaparak teknik elemanların sendikalaşma hakkı alınmayınca kadar, verilen yan ödemelerin «aldatıcı» nitelikte olduğunu belirtmiştir (Ek : 6).

● Muradiye ve Çaldıran bölgesinde meydana gelen ve 10 bin dolayında can kaybına sebep olan deprem nedeniyle TMMOB ve 18 oda bir «deprem yardım komitesi» kurmuştur.

«Deprem yardım komitesi» can ve mal kaybına uğrayan yurttaşlarımıza çok kısa bir süre içinde yiyecek ve giyecek yardımı toplanmış; 1 milyon TL. tutarında olan yardımı ulaştırmak üzere 5 kişilik bir komite deprem bölgesine gitmiş; yardımları halka kendileri dağıtmışlardır. Ayrıca bir panel düzenlenmiş; Muradiye Belediye Başkanı ve halk komitesi temsilcisinin katıldığı panelde depremlerde uğranılan can ve mal kaybının sorumlusunun egemen sınıflar olduğu belirtilmiştir. Halkı, az şiddetli bir depremde bile yıkılacak ilkel barınaklarda yaşamağa mahkûm eden egemen sınıflar ve onların iktidarlara, depremden sonra bile enkaz kaldırma ve yardım çalışmalarını ulaştırmayarak can ve mal kaybının artmasına sebep olmaktadır. Odalarımız bunu teşhir etmeyi ve bizzat halka yardım çalışmalarını ulaştırmayı görev bilmişlerdir (Ek : 7 ve 8).

● 28.11.1976 tarihinde yürürlüğe giren işçi - memur ayırımı konusunda teknik eleman örgütleriyle birlikte çalışma yapılmış ve sonucu kamuoyuna iletilmiştir. Basına yapılan açıklamada işçi - memur ayırımının çalışanlar arasında ayrıcalık yarattığını, bu kararnamenin sorunlarımızı çözemeyeceğini, temel çözümün tüm çalışanların grevli toplu sözleşmeli sendikal hakların alınması olduğu belirtilmiştir (Ek : 9).

● Hasan Çelebi'de süren grev konusunda Odamız, TMMOB, Maden ve Metalurji Mühendisleri Odaları ile ortak çalışmalar yapmıştır. TDCİ'ye bağlı Hasan Çelebi Demir Tesislerinde grevdeki işçiler ve yöre halkı üzerinde yoğunlaşan baskı ve saldırılar protesto edilmiştir (Ek : 10).

● 1977 yılı Bütçesi, Odamızın da katıldığı TMMOB Bütçe Komisyonunda eleştirilmiştir. «Tamamen enflasyonist yapıda olan 1977 yılı bütçesi uygulamalarıyla, fiyat artışlarıyla, karşılıksız para basılmasıyla emekçinin gelirlerini arttırmak bir yana geriletmeye yönelik bir yapıdadır. Bunun yükünü emekçi halkımız çekmektedir» (Bkz. Birlik Haberleri Sayı : 54).

● Baskı ve kıyımlar yoğunlaşmıştır.

Geçtiğimiz dönemde özellikle demokratik sorunlar karşısında birlikteliği sağlayabilmek ve tek bir ses olabilmek için TMMOB bünyesinde yapılan ve tüm odaların katıldığı çalışmalarda alınan kararlar TMMOB tarafından kamuoyuna yansıtılmıştır. TMMOB ve diğer odalarla yapılan ortak çalışmalarda, Odamız, üzerine düşen görevi yapmaya çalışmış ve birlikteliğin sağlanmasında yapıcı adımlar atılmıştır. Türkiye'nin içinde bulunduğu çıkmaz, birlikte değerlendirilerek bu çıkmaza neden olan egemen güçlere karşı verilen ekonomik ve demokratik mücadelenin, ortaklaşa olarak tüm kamuoyuna maledilmesi için gereken katkı koyulmuştur.

Bugün, ülkemizde işçilerin grev hakkı çiğnenmekte, sendika seçme hak-

kı yokedilmekte, köylülerin toprak talebi karşılanmamakta, memurlar ve öğretmenler kıyım ve baskılara uğratılmaktadır. Bu baskı ve kıyımlardan yurtsever devrimci teknik elemanlarda kayıplar vermişlerdir.

Bu dönemde :

● Oda yöneticilerine ve üyelerine faşistler tarafından saldırılara polis yaptığı işkenceler de eklenmiştir. Saldırılar Oda ve TÛTED şubelerini de hedef almıştır.

● Seydişehir Aliminyum Tesislerinde, Aliağa ve İpraş Rafinerilerinde, İskenderun Demir Çelik'te ve yurdun diğer yerlerinde teknik elemanlara karşı girişilen saldırılar can güvenliğini ortadan kaldırmış ve üretimi engellemiştir.

● Üniversiteler ileri öğrencilerin katledildiği bir yer haline getirilmiş, can güvenliği öğretim özgürlüğü yok edilmiştir. Her türlü demokratik haklar uğruna mücadele kısıtlanmış, TÖB - DER ve ilerici örgütler kapatılmış, Ankara Belediye Başkanı Vedat Dalokay görevden alınmış, düşünce özgürlüğü ortadan kaldırılmıştır.

● Çeşitli resmi ve özel kuruluşlarda teknik elemanların sendikal haklarını kullanmasına karşı baskılar yoğunlaşmıştır. Sisag grevinde egemen güçlerin ve polisin engellemelerine karşı teknik elemanlar arasındaki dayanışma güçlenmiş yardım fonu kurulmuş ve sendikal hakların alınması uğrunda mücadelenin süreceği belirtilmiştir (Ek : 12).

III. DEMOKRATİK KURULUŞLARLA ORTAK KATILDIĞIMIZ EYLEMLER

Bağımsızlık ve Demokrasi mücadelemizde Odamız, tüm yurtsever devrimci kuruluşlarla tam bir dayanışma içine girmiştir. DİSK, TÖB - DER, TÛTED, TÛMOD, TİB, TÛMAS, ve AYÖD gibi demokratik örgütlerle, TMMOB ve diğer Odalarla birlikte saptanan, ilkeler etrafında güçbirliğine girilmiş ve olumlu sonuçlar alınmıştır.

● Faşist Baskı ve Kıyımları Protesto Miting ve Yürüyüşü :

13 Mart 1976 günü Ankara'da TMMOB, TÖB - DER, TÛM - DER, TÛTED, TÛMAS, TİB, Ankara Tabip Odası, AYÖD, TÛS - DER ve TÛMÖD'ün katıldığı «Faşist Baskı ve Kıyımları Protesto Miting ve Yürüyüşü» yapılmıştır. Odamız, üyelerinin Mitinge ve hazırlıklarına katılımı için çaba harcanmıştır. Miting öncesinde polisin yüzlerce teknik elemanı, öğretmeni, memuru ve öğrenciyi gözaltına alarak, karakollarda döverek yaratmaya çalıştığı bütün engellemelere karşı Türkiye'nin dört bir köşesinden gelenlerin de katıldığı elli bini aşan yurtsever 13 Mart günü Tandoğan Meydanı'nı doldurdu. Mi-

ting ve yürüyüşü düzenleyen kuruluşlar adına yapılan konuşmalarda, memur kıyımına son verilmesi, demokratik özerk üniversite ortamının getirilmesi, 141. ve 142. maddelerin kaldırılması, DGM lerin kalkması, öldürülen gençlerin katillerinin bulunması istendi.

● 1 Mayıs İşçi Bayramı olarak kutlandı :

İşçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele gücünü simgeleyen 1 Mayıs İşçi Bayramı yüzbinlerin katıldığı bir yürüyüş ve mitingle kutlandı.

1925 yılından bu yana 1 Mayıs ilk kez bu yıl kutlanmış oldu. DİSK'in önderliğinde tertiplenen kutlama törenlerine birçok demokratik kuruluşla birlikte, TMMOB ve TMMOB'ye bağlı tüm odalar aktif olarak katıldı. Tek bir yumruk, tek bir yürek halinde yüzbinlerin katıldığı bu eylem göstermiştir ki faşizme karşı koymanın, kazanılmış mevzilerin savunulmasının ve sömürüyü yok etmenin tek yolu, işçi sınıfının önderliğinde emekçi sınıf ve tabakaların örgütlenmesidir. Çünkü örgütlü kitleler faşizme ve emperyalizme karşı maddi bir güçtür.

● «DGM'ye Hayır» Miting ve Yürüyüşü :

Halkımızın mahkum ettiği DGM'ler, 27 Eylül 1976 günü onbinlerce ilerici, demokrat ve yurtseverin katıldığı «DGM'ye Hayır Miting ve Yürüyüşü» nde bir kez daha mahkum edildi. 17 Demokratik örgütün birlikte düzenlediği DGM'leri protesto mitinginde, örgütler adına yapılan konuşmalarda, DGM'lerin Faşist niteliklerini sergileyerek, hakim sınıfların içine düşükleri bunalımı bir ölçüde hafifletmek amacı ile başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçiler üzerinde faşist baskıları arttırmayı son çare olarak gördükleri belirtilmiştir.

Önümüzdeki dönemde bir yandan yurtsever teknik elemanların düşünce ve davranış birliğinin sağlanmasında öte yandan teknik eleman kitlesinin diğer çalışan kitlelerle fiili dayanışmasının ve birliğinin sağlanmasında, kişi ve örgüt olarak üzerimize düşeni yapacak ve mücadelemizi sürdüreceğiz. Bu mücadelenin giderek daha iyi boyutlara ulaşacağına kuşumuz yoktur.

IV — SENDİKALAŞMA ÇALIŞMALARI VE TÜTED İLE İLİŞKİLER

Türkiye'de büyük bir kesimiyle çalışanların bir bölümünü oluşturan teknik elemanların dışa bağımlı çarpık kapitalistleşmenin sonucu olarak artan hayat pahalılığı enflasyon ve işsizlik nedeniyle giderek yoksullaşması; baskı, kıyım ve sürgünlere uğraması karşısında önemli bir mücadele aracı olan sendikal hakların alınması çalışmaları birkaç yıldır sürmektedir. Tüm Teknik Eleman örgütlerinin düzenledikleri 1. ve 2. Teknik Eleman Kurultayları bu doğrultuda önemli çalışmaların başlangıcıydı. Odamızda bu çalışmaların içinde yer almıştır.

Bu yılda geçmiş çalışmaların ışığında, 22 - 23 Mayıs günleri 3. Teknik Eleman Kurultayı yapıldı. 150 bin teknik elemanı temsil eden 34 teknik eleman örgütü (TMMOB ve Odamızın da katıldığı) bu kurultayda sendikal hakların alınmasına kadar şu talepleri için mücadele edeceklerini belirttiler :

«Teknik Elemanlar

- Grevli ve toplu sözleşmeli sendikal haklar için,
- MC iktidarının hazırladığı yan ödemeler kararnamesindeki ayrıcalıkları ortadan kaldırmak için;
- Meyak kesintilerinin sona ermesi için,
- DGM'lerin ve TCK'nun 141 - 142. maddeleri ve tüm anti - demokratik yasaların kaldırılması için,
- Faşist yuvaların kapatılması için,
- İşçi - memur ayırımının son bulması için,

Faşizme karşı ortak mücadelenin başarıya ulaşması yolunda kendisine düşen görevi, gücü oranında yapmağa kararlıdır.»

Kurultay bundan sonraki çalışmalara ışık tutmak için kararlar almıştır (Ek : 13).

● 34 Teknik Eleman Örgütü Ortak Eylem Programı hazırladı.

3. Teknik Eleman Kurultayı'nın aldığı kararlar, doğrultusunda çalışma yapmak üzere 34 Teknik Eleman Örgütü ortak eylem programı hazırladılar.

Ortak Eylem programında şu çalışmaların yapılması kararlaştırılmıştır :

- 1 — Sendikalaşma mücadelesi
- 2 — 4. Teknik Eleman Kurultayı düzenleme
- 3 — Çalışanlar kurultayı ön çalışmaları
- 4 — Ülkemizde Teknik Eğitimin sorunları
- 5 — Sosyal güvenlik fonu, sendikalaşma fonu kurulması,
- 6 — Diğer güncel sorunlara ilişkin çalışmalar.

Ortak eylem programı doğrultusunda, uygulama programı hazırlanmış, ve çalışmaları yürütecek komiteler oluşturulmuştur.

3
EKLER

EK : 1

TMMOB
JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BASIN TOPLANTISI
27 Mart 1976 — TMMOB TOPLANTI SALONU
KITA SAHANLIĞI
VE DENİZLER SORUNU

Komşumuz Yunanistan ile, Ege'deki karşılıklı haklar ve kıta sahanlığı konusundaki anlaşmazlık durumu sürmektedir. Sadece 7-8 senelik bir yakın geçmişi olan bu sorunun, kamu oyunca iyi anlaşılabilmesi için, ilk aşamada gerekli gördüğümüz bir takım temel açıklamaları yapacağız.

Birleşmiş Milletler'in bir araştırmasına göre 20. yüzyılın sonunda insanlığın büyük bir kesimi deniz kenarlarında yaşayacaktır. Denizlerden çeşitli yollarla yarar sağlama gün geçtikçe artmaktadır ve çok yakın bir gelecekte büyük boyutlara ulaşacaktır.

Denizlerin sahip olduğu hammadde ve enerji kaynaklarını üç ana grupta toplamak mümkündür. Bunlar; canlı kaynaklar, mineral kaynakları, ve enerji kaynakları. Bizim olan ihtisas dalına giren mineral kaynaklardır.

Kıta sahanlıklarında, teknik ve ekonomik yönden işletilebilir, petrol, tabii gaz, kükürt, tuz, potas, kömür, demir cevheri yatakları bulunmaktadır. Bunlar bazı ülkelerde işletilmektedir. Bugüne kadar yapılan aramalarla saptandığına göre kıta sahanlıklarında 500 milyon varilden büyük rezerve sahip 80 in üzerinde dev nitelikte petrol sahası vardır. Dünya petrol üretiminin yaklaşık beşte biri (% 18) ve dünya petrol rezervinin de dörtte biri (% 26) kıta sahanlıklarındadır. Gelecek 10 yıl içinde kıta sahanlıklarından yapılacak üretimin günde 25 milyon varile ulaşacağı yani günlük dünya üretiminin % 33'ünü içereceği beklenmektedir.

Son yıllarda, üzerinde en çok durulan diğer bir konuda okyanuslardaki manganez yumrularıdır. Bu yumrular ekonomik oranda (tenörde) Cu, Ni, Co içermektedirler ve kara madenciliğinden en azından 10 kez daha ucuza mal olmaktadır. Pasifik ve Atlantik Okyanusu içindeki sıradağlar bu elementlerce zengin manganez yumrularıyla örtülüdür. Teknolojik her türlü malzeme, araç ve gereç, üretim yapabilecek düzeydedir. 3500 - 4000 metre kadar olan derinliklerde, basit bir model vermek gerekirse; bir elektrikli süpürge sistemi içinde bu cevherler su üstüne çıkarılabilmektedir.

Kızıl Denizin tabanında deniz suyunda çeşitli metal iyonlarından oluşan ve ekonomik sınırların bir kaç katı üstünde değere sahip olan iki bölge var-

dır. Bu sahalarda, Pb, Mn, Fe, Zn, Cu gibi elementler kara işletmeciliğinden oldukça ucuza üretilebilecek durumdadır.

Karadan, dalga, akıntı ve akarsularla getirilip taşınarak deniz kıyılarındaki oluşan plaser yatakları da önemli bir yer tutar. Bu konuda demir, altın, gümüş, kalay ve elmas yatakları ve kum yatakları sayılabilir.

Bu maden yataklarının aranıp bulunması ve işletilmesi kimin hakkı? Teknolojik üstünlükleri ellerinde bulunduran ve bütün kavgaları oluşturan ABD Emperyalizmi bu «hazır lokmaları» yutabilmek için çeşitli senaryolar oluşturmaktadır.

Bunların dışında bilindiği gibi, denizlerden; deniz trafiği (sivil ve askeri), limanlar, denizaltı kabloları ve boruları, oseanografik araştırmalar, çöplerin dökülmesi ve diğer konular olmak üzere bir çok açıdan faydalanılmaktadır.

İşte bu kısaca değindiğimiz konular düşünüldüğünde, ülkeler ve insanlar için denizlerin vazgeçilmez olabileceği görülecektir. Çok güncel olan İzlanda - İngiltere uzlaşmazlığı bunun en iyi örneğidir. Türkiye bu konuda da geri bırakılmışlığın izlerini göstermektedir. En azından balıkçılık alanında bile açık deniz balıkçılığı yoktur. Kıta sahanlıklarından faydalanmak ise; bunun yanında sırttan bir durum olarak belirir. Bu konular, şimdiye değin, deniz hukuku konferanslarının yapıldığı günlerde ele alınmış ve daha sonraki günlerde de elden bırakılmıştır.

Türkiye'nin Ege Denizindeki hakları nelerdir, Türkiye Ege de ne yapmıştır, Yunanistan ne yapmıştır? Bunlara kısaca bir göz atacak olursak görünen durum bizim açımızdan hiç de iç açıcı değildir.

Yunanistan Ege'ye ciddi olarak daha 1961 lerde eğilmiştir. Türkiye'nin bu tarihlerde henüz bir atılımı yoktur. 1961, 1962, 1963 tarihlerinde Yunanistan'ın arama ruhsatı dağıttığı görülür. Türkiye 1968 de ilgi duyar ve ilk sismik çalışmalara başlar. Yunanistan bu zaman içinde Ege Denizi'nin çok önemli bölgesini kapatmıştır ve Gökçeada'ya kadar sokulmuştur. 1970'de ise Türkiye ancak kendi karasuları içinde İzmir Körfezinde sismik çalışmalar yapar. Yunanistan bu tarihlerde Limni Adası civarında TPAO'ya verilen 27 ruhsatlık sahada Amerikan TEXACO Şirketine ruhsat vermiştir. Ve Yunanistan, 1971 de ilk sondajı Taşoz civarında yapmıştır. 1972 de ise devam eden sondajlarla Taşoz Adası'nın batısında petrol ve gaz bulunmuştur. Yunanistan'ın sondajları devam etmiş ve Türkiye'nin TPAO'ya ruhsat verdiği 27 sahanın içine düşen yerlerde de yapılmıştır. Türkiye'nin verdiği ruhsat sahaları ise, sürekli olarak 1958 Cenevre Konferansında belirlenen orta hattın doğusunda kalan bölgede olmuş, kıta sahanlıklarının temel unsuru olan «kıtanın deniz içindeki doğal uzantısı» kıstası değerlendirilmemiştir. Temmuz/1974'de

TPAO'ya 844 ve 460 hektarlık iki saha ruhsatı «doğal uzantı» kıstası da gözetilerek verilmiştir. Ancak daha sonra hiç bir çalışma yapılmamıştır. Bu tarihlerde Yunanistan'dan bir haber; Meriç nehrinde petrol aramaları yapılacağı şeklindedir. Yine bu tarihlerde, kamuoyunun ilgisini çeken Longva Gemisinin Türkiye sahillerinde turlar atarak gezinmesi ve Ege Denizinde hiç bir araştırma yapmaması çok karışık bir konu değildir. Türkiye tarafından kiralanılan araştırma gemisinin Ege'de araştırma yapmaması çok karışık bir konu değildir. Araştırma gemisi olarak gelen bu gemilerin patronunun CIA olduğu CIA raporlarından görülmektedir. Bu gemilerin rotaları da CIA kurmayı tarafından programlanarak, ortaya karmaşık gibi görünen senaryolar çıkarılmaktadır. Sorun ABD'nin bölgemizde ve Orta Doğu'daki emperyalist arzularından soyutlanamaz.

Özetlersek, Yunanistan'ın fiili olarak bir çok km. ilerlediği Ege'de Türkiye bir iki sismik çalışmanın dışında hiç bir faaliyet göstermemiştir. Akdeniz, Karadeniz ve Marmara'da kendi kara sularımızda yapılan birkaç sondajla Ege'deki haklarımıza sahip çıkmak diye bir şey ancak gülünç olur. Türkiye Ege'de hak iddia ettiğini fiili olarak göstermelidir. Kendi karasularımızın dışındaki ekonomik bölgede ön çalışmaları tamamlanmış bir yerde yapılacak sondaj bunun kanıtıdır. Bunun üzerinde önemle durulmalıdır. Sondaj yapmış olmak için değil, gerçekten ne aradığımızın bilincinde olarak sondaj gereklidir.

Bu aşamada, Ege'deki petrol olanaklarına da kısaca değinelim. Ege'de petrol bulunması kuvvetli jeolojik delillerle saptanmıştır. Yunanistan birkaç kuyudan yaptığı üretimlerle bunu göstermiştir. Kaldı ki; Ege Denizi jeolojik yapısı ve doğal kaynaklarıyla Türkiye'ye bağlı olarak gelişmiştir.

Bunun dışında, gelecek on yıl içinde Karadeniz ve Akdeniz derin su sondajlarının ekonomik öneme ulaşması sonucu petrol yönünden önemli gelişmeler beklenmektedir. Karadeniz'in orta kısımlarında bulunan ekonomik organik karbon çökellerinin işletilebilmesi için çok uzun süreye gerek yoktur. Karadeniz'de sahili olan ülkelerle kara sularımızın yan hududlarının sınırlandırılması sorunu vardır. Bu denizde ilgili devletlerin karasuları 12 deniz milidir. Ancak, Karadeniz'de 100 veya 200 miline göre bir ekonomik bölge uygulaması yapıldığında orta hattın nasıl çizileceği sorunu çözüm beklemektedir.

Akdeniz'de durum biraz daha karışıktır. 100 veya 200 deniz miline göre bir ekonomik bölge uygulamasında orta hattın geçirilmesi tartışmalı sahalarda oluşturmaktadır. Ayrıca Meis adasının ekonomik bölge uygulamasıyla kaybettirdiği sahalarda önemlidir.

Ege Denizi'nde ise tam bir karmaşa oluşturulmuştur. Bugünlerde yapıl-

makta olan New York Deniz Hukuku Konferansında 109 ülkenin karasularının 12 mile çıkarma önerisi vardır. 12 mil uygulaması bu konferansta benimsenecek kararlardan bir tanesidir. Bu çıktığında ve bu Ege'ye uygulandığında Ege'nin tamamının Yunanistan'a verilmesi demek olduğu haritalardan çok iyi görülmektedir. Türkiye'ye sadece Ege sahillerinde denize girme hakkının kalacağını eklemek fazla abartılmış sayılmamalıdır. Bugünkü 6 millik karasuyu uygulamasında bile deniz trafiği bakımından güçlüklerle karşı karşıya olduğumuz yine mevcut haritalardan söylenebilir. 100 veya 200 deniz mili ekonomik bölge uygulaması olduğu takdirde, Ege ortasındaki bir Yunan f'ener Adası'nın ekonomik alanı Marmara'ya kadar uzanmaktadır. «Konferanstaki metni imzalamayız» şeklindeki beyanlar ise en azından dış politika ve benzer konuların ciddiyetini benimsememiş kimselerin sorumsuzluğunu gösterir.

Şimdiye değin sorunun tarafsız olarak kronolojik gelişimini ve ekonomik - teknik önemini özet olarak vermeğe çalıştık.

Bu aşamada, sorunun sosyo - ekonomik yani yönünden can alıcı noktasına değinmek istiyoruz.

Bugün Yunanistan ve Türkiye arasında sürtüşmeye ve anlaşmazlığa yol açan Ege Kıta Sahaneliği sorunu özde emperyalizmin sömürü politikasının bir parçasıdır. Bu yapay bunalımı yaratan emperyalizm çok yönlü çıkar hesapları içindedir. Şöyle ki;

1. Yıllarca geri bırakılmış ülkelerin yer altı ve yer üstü doğal zenginliklerini talan eden ve endüstri hammaddesinin önemli bir bölümünü (Bu oran ABD için %40, AET için % 70 ve Japonya için % 90) dışarıdan sağlamak durumunda kalan emperyalizm, karadaki hammadde kaynaklarının giderek azalmasını da dikkate alarak gözlerini deniz dibi doğal zenginliklere çevirmiştir.

İki ülkenin içinde bulunduğu teknolojik düzey deniz dibi zenginliklerini işletecek yeterlilikte değildir. Bu zenginliklerin üretim ve dağıtımını emperyalist çok uluslu tekeller denetlediği sürece gerek Yunan gerekse Türk halkının herhangi bir çıkarı söz konusu olamaz. Bu uygulamadan yararlanacak olanlar çok uluslu şirketler ve bu emperyalist tekellerle bütünleşmiş egemen sınıflar ittifakıdır.

2. İki ülke halklarını birbirine kırdırmayı amaçlayan emperyalizm ve bu çatışmadan çıkar uman egemen sınıflar ittifakı ortaya çıkan bunalımı bahane ederek silahlanmayı teşvik etmektedirler. Savaş yaygarası ve kışkırtıcılığı altında emekçi sınıfların sırtından çıkarılacak olan milyarlar silah tröstlerinin kasasına akacaktır.

3. Emperyalizm ve onunla bütünleşen egemen sınıflar iki ülke halklarının dikkatlerini bu yapay sürtüşmeye çekip, şöven yanlarını bileyerek, sömürüyü, yoksulluğu ve faşist baskıları gizlemeye çalışmaktadırlar.

Soruna salt kıta sahanlığı, karasuları sınırı gibi teknik açılardan yaklaşmak sakıncalıdır. Ancak çok yönlü emperyalist emelleri sergiledikten ve soruna emekçi sınıfların çıkarları açısından bakıldıktan sonra sağlıklı bir sonuçta varabiliriz.

Coğrafi olarak içiçe girmiş Yunanistan ve Türkiye'nin bu sorunu uluslararası bir konferansta değil de, ikili görüşmelerle çözümlemesi en akılcı tavadır. Sorunun çözümü için Deniz Hukuku Konferansı'nda ilerici ülkeleri önerisi olan deniz dibi doğal kaynaklarının ortak işletilmesi görüşünü dikkatle incelememiz gerekiyor.

Bu önerinin bu günkü koşullar altında ve çok uluslu şirketlerin denetiminde söz konusu olmadığı yadsınmaz bir gerçektir. Ancak gerçekleşmesi için de şu koşulların varlığı zorunludur :

1. Her iki ülkenin de emperyalist kapitalist kamptan kopması.
2. Her iki ülkede de halktan yana siyasi iktidarların iş başına gelmesi.

Saygılarımızla,

EK : 2

T.M.M.O B.'NE BAĞLI MADEN, JEOLJİ VE METALURJİ MÜHENDİSLERİ ODALARININ BUGÜN ANKARA'DA DÜZENLEDİKLERİ ORTAK BASIN TOPLANTISINDA; «Ü.B.Y.K.-P. 1976 PROGRAMI» ve «1976 BÜTÇE KANUNU» İLE ETİBANK'IN YAPISINDA GETİRİLMEK İSTENEN DEĞİŞİKLİKLERİN (HOLDİNGLEŞTİRME) GERÇEK YÜZÜNÜ ORTAYA KOYDULAR.

3.4.1976

AMAÇ

Bilindiği gibi hem Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânı (ÜBYKP)'nin «1976 Programı» hem de «1976 Bütçe Kanunu», Kamu İktisadi Teşebbüslerinin yapılarında önemli değişiklikler öngörmektedir. Bu gerçek, basına da yansımış,

ancak bu yansıma haber niteliğini aşmamıştır. Oysa, sorunun, haberle geliştirilen niteliğinin ötesinde çok daha önemli bir yönü vardır.

Bizler; Maden, Jeoloji ve Metalurji Mühendisleri Odaları, bu önemli sorunu, konumuz çerçevesinde ele alacak, özellikle HOLDİNGLEŞTİRME biçiminde yapısal dönüşümlere konu olan ETİBANK'ı çözümlenmeye çalışacağız.

Daha başlangıçta şu gerçeği belirtmek isteriz ki; Etibank'ın yapısında öngörülen dönüşümler, yeraltı kaynaklarımız üzerinde, bir avuç yerli ve yabancı tekelin daha yoğun sömürsünü ve kesin egemenliğini doğurur niteliktedir. 1976 Programı ve onu bütünleyen «1976 Bütçe Kanunu» salt bu içeriklerinden ötürü, geçmiş yıllardan önemli oranda ayrılmaktadırlar.

ETİBANK'I HOLDİNGLEŞTİRME ÖNERİSİ, BİR «TEDBİR» DEĞİL, İHANETLER ZİNCİRİNE BİR HALKA DAHA TAKMA ÇABALARININ SOMUT BİR KANITIDIR.

Etibank'ı holdingleştirme önerisi, Programın TEDBİRLER bölümünde dile gelmektedir. Ve bu nedenden ötürü de TEDBİRLER bölümü, Programın en ilgi çekici bölümüdür.

Etibank'a ilişkin getirilmek istenen tedbirin nedenini, yine Programın kendinden izlemek yararlı olacaktır. Programda; Tuz, Maden Suları, Maden Kanunu ve Taşocakları mevzuatı yerine geçmek üzere tek bir yasanın hazırlanacağı bir tedbir olarak önerildikten sonra;

«Bu yasa ile arama işlemlerinin basitleştirilmesi ve rezervlerin Ulusal açıdan zaman boyunca en uygun işletme esaslarına göre istihsalı sağlanacak, doğal kaynakların tükenebilirliği ve teknolojik gelişmeler çerçevesinde maden potansiyelimizden optimum yararlanma ilkesine uyulacaktır.»

denilmektedir. İşletmecilik açısından genelinde doğru olan bu değerlendirmeler, bu kadarıyla noktalanmış olsaydı, belirli bir eleştirimiz olamazdı. Ancak bu yasal düzenlemenin gerçekte ne için geliştirildiği bir başka tedbirle dile gelmektedir :

«Etibank'ın bir Maden Holdingi haline getirilmesi sağlanacaktır. Bu kuruluşa ait müesseselerin de birer Krom, Bor Tuzu, Çinko, Kurşun, Alüminyum, Bakır ve Sanayii Hammaddeleri işletme birimleri haline getirilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır.»

Bu çok önemli yapısal değişim önerisini, tarihsel boyutlarıyla ortaya koymakta yarar vardır.

MEHTAP PROJESİ'NDEN ETİBANK'IN HOLDİNGLEŞME ÖNERİSİNE UZANAN ÇİZGİ.

1960 Dönemecinden sonra, Türkiye, sistem olarak değil, ancak sistemi oluşturan kurumlar açısından büyük değişimlerin görüldüğü bir ülke olarak kabul edilebilir. Emperyalist - kapitalist ülkeler, kendi sömürülerine daha büyük olanaklar sağlayacak yapısal değişimleri, işbaşındaki Hükümetlere öneriyor ve bu önerilerini kısa süre içinde de yaşama geçirtmekte gecikmiyorlardı.

Bu önerilerin başında, «...devlet kuruluşlarının tekrar gözden geçirilmesi...» gelmekteydi. Ve bu istem kısa sürede uygulamaya geçmiş, Amerikan Yardım Komisyonu (AID)'nın girişimi ile Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü'nün bu konudaki çalışması, «MERKEZİ HÜKÜMET TEŞKİLATI ARAŞTIRMA PROJESİ» ile sonuçlanmıştır. MEHTAP adı altında bilinen bu proje, uygulama alanına girmekte gecikmemiştir. Yeni adlar altında kurulan bankalıklar ve 21 Mart 1964'te yürürlüğe giren 440 sayılı İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Bunlara Katılma Kanunu bu uygulamanın somut kanıtları olmuştur.

Gerek yabancı sermaye için istenen yeni yeni haklar, gerekse devlet kuruluşlarının tekrar gözden geçirilmesi istemi ve bunların uygulama alanında somutlaştırılmalarının, madencilik açısından oldukça önemli bir yeri vardır. Önce 440 sayılı Kanunun, Devlet Kuruluşlarında doğurduğu yapısal değişimi görelim :

«440 Sayılı Kanun, İktisadi Devlet Teşekküllerini kâr etmeye zorluyordu...»

İktisadi Devlet Teşekküllerinin örgüt yapısı, özel teşebbüs sistemlerinden kopya edilmiş ve onlara paralel bir biçime getirilmişti. Örgütlenmeye ilişkin olarak devlet teşekkülleri, tıpkı özel şirketler gibi, hisse senedi çıkartmak ve başka şirketler kurmak hakkını elde ediyordu... Devlet teşekkülleri hisseleri, şahıslara ancak özel bir izin ile satılabiliyordu. Bu kanun gereğince, iktisadi devlet teşekkülleri sermayesinin ancak % 50'si devletin olan şirketler oluyordu.»

Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş., Çinkur A.Ş., Kümaş ve Türk Civa A.Ş. gibi anonim ortaklıklar, bu olgunun giderek doğurduğu Madencilik Sektöründeki kuruluşlardır.

EMPERYALİST GİRİŞİMLER...

MEHTAP RAPORU, MR. ELY KANUN TASARISI ve son olarak 1971'ler sonrasında hazırlanan MADEN REFORMU KANUN TASARILARI doğrultusunda

da gelişen çizgi, bir yandan iktisadi devlet teşekküllerinin yapısında büyük değişiklikler oluşturarak, yeraltı kaynaklarımız üzerinde yerli - yabancı tekellerin egemenliğini getirirken, diğer yandan emperyalizmin gittikçe artan hammadde gereksinimleri sonucu, değişik yöntemlerin gündeme geldiğini görmekteyiz. Yargımıza iki ayrı yönden yaklaşabiliriz; Kamu İktisadi Teşebbüslerinin ve Kamu İştiraklerinin özel kesime devredilmesinin olanakları yönünde yoğunlaşan çalışmalar, olgunun bir yanını oluşturmaktadır. Söz konusu kuruluşların özel kesime devredilmesinin biçimi konusunda düşünülen olanaklar şöyle sıralanmaktaydı 1973'lerde :

1. Teşebbüs, müessese veya işletmelerin bir bütün olarak devri,
2. Ortaklık şeklindeki kamu teşebbüslerindeki kamu paylarının, sermayesinin tamamı devlete ait bulunan teşebbüs ya da müesseselerin ortaklık haline getirildikten sonra, payların bir kısmının veya tamamının devri,
3. Kamu iştiraklerinin bir kısmının veya tamamının özel kesime devri».

Olgunun diğer yönü PEARSON RAPORU'nda somutlaşmaktadır. Sözlük anlamı kısaca «paylaşma, iştirak etme, katılma» olan «PARTICIPATION» formülü, PEARSON RAPORU'nun özünü oluşturmaktadır. Yöntemin uygulanması için; geri kalmış ülkelerde uygun siyasal ve yasal koşulların oluşmasını öneren ve bunun yükümlülüğünü geri kalmış ülkelerin egemen sınıflarına veren emperyalizmin bu önerisi;

«...madencilik sektöründeki yatırımların, endüstri ülkelerinin kapitalli temsilciliği önderliğinde HALKA AÇIK KURULUŞLAR...»

tarafından yapılması biçiminde somutlaşmaktadır. İlk aşamada halka açık (!) olarak oluşacak kuruluşlar daha sonra hisse senetlerinin büyük kısmını toplayacak olan yabancı tekeller ve onunla bütünleşmiş yerli tekellerin yönetim ve denetimine girecektir.

A.E.T.'NA GEÇİŞ VE ETİBANK'I HOLDİNGLEŞTİRME ÖNERİSİ.

Kısaca denilebilir ki, 1960'lardan süregelen yapı değişikliği yönündeki tüm bu yoğun çalışma ve girişimlerin (Gerek anonim şirketleşme ve onunla bütünleşen halka açık şirketleşme hareketi, gerekse Kamu İktisadi Teşebbüs ve Kamu iştiraklerinin özel kesime devredilmesi olanakları yönündeki yoğun girişimler) bir anlamda AET'NA GEÇİŞ DÖNEMİNİN HAZIRLIKLARI ANLAMINA GELDİĞİNİ SÖYLEMEK YANLIŞ OLMAYACAKTIR.

Geçiş döneminin hazırlık çalışmaları noktalanmış ve artık uygulama aşamasına girilmiştir. Ve sorun geciktirilmeden tüm açıklığıyla gündeme getirilmiştir 1976 Programında;

«Etibank'ın bir Maden Holdingi haline getirilmesi sağlanacaktır...» İhanetin noktalanması... Bu karar özünde; Türkiye'nin en büyük madencilik kuruluşu olan ETİBANK'ın tamamıyla HALKA AÇILDIĞINI (!), bir başka deyişle yerli - yabancı tekellerin, kesin güdüm ve denetimine girdiğinin ifadesidir. Sorunun salt AET çerçevesinde ele alınmayacağı ortadadır. Türkiye'nin, gelecekte, emperyalizmin her kanadının hammadde kaynaklarımız üzerinde yoğun olarak at oynatacağı bir ülke konumuna geleceğini söylemek, yanlış olmayacaktır. Bugün için görülen ve geliştirilen yapısal değişiklikler, yeraltı kaynaklarımız üzerinde özellikle AET'na üye ülke kökenli emperyalist tekellerin girişimlerinin yoğun olacağı yolundadır. Ancak çokuluslu tekelleşme hareketinin damgasını vurduğu günümüz dünyasında, emperyalist ülke ve ülkeler toplulukları arasındaki çelişki, geri kalmış ülkelerdeki sömürülerde ikinci plâna itilebilmektedir. Bu açıdan ABD'mi yoksa AET'mu sorunu bu anlamda önemli değildir. Bu nedenlerden ötürü; AET işlerliği içinde gümrük duvarları, AET'nin emperyalist üye ülkeleri tarafından çizileceği ne kadar doğal ise, bu duvarların, emperyalizmin ABD ve onun ayrılmaz bir parçası olan Japonya'nın ülke içi yatırımlarla aşılabileceği o kadar doğal olacaktır.

1976 BÜTÇE KANUNU İLE NOKTALANAN İHANET SÜRECİ

ÜBYKP'nın 1976 Programı, Madencilik Sektörü'nde bu yapısal değişimi öngörürken, «1976 Yılı Bütçe Kanunu'da bu öneriyi yasallaştırmıştır. Bütçe Kanunu'nun 72. Maddesi, yukarıdan itibaren vurgulamaya çalıştığımız ihanet sürecinin en somut kanıtı olmuştur :

- a) Anonim şirket statüsündeki Kamu İktisadi Teşebbüslerinin % 49 hisse oranına kadar olan kısmının hisse senetlerinin rayiç bedelleri üzerinden üçüncü şahıslara devredilmesine Bakanlar Kurulunca karar verilebilir.
- b) İktisadi Devlet Teşekküllerinin müesseselerini anonim şirket statüsüne geçirmeye ve bunların % 49 hisse oranına kadar olan kısmın hisse senetlerinin rayiç bedelleri üzerinden üçüncü şahıslara devredilmesine Bakanlar Kurulu'nca karar verilebilir.
- c) Yukarıda fıkralar kapsamına giren ortaklıkların sermayelerinin artırılmasına ve artan sermayenin üçüncü şahıslara satılmasına Bakanlar Kurulu yetkilidir.
- d) Üçüncü şahıslara devredilen hisse senetlerine % 8 kâr garantisi Maliye Bakanlığı Bütçesinin... Altprogramı... harcama kaleminden ödenir.»

Herşey yorumu gerektirmeyecek açıklıktadır. Her biri birer kapitilasyon maddesi... Soruna, madencilik sektörü açısından baktığımızda, yeraltı kaynaklarımızın bir avuç yerli - yabancı tekellerin güdümüne ve sömürüsüne açılacağını ifade edebiliriz.

«MADEN VE METAL PAZARLAMA ŞİRKETİ» İLE «YATIRIM VE KALKINMA BANKASI» PROJELERİNİN ANLAMI :

Program, Etibank'ın holdingleştirilmesini öngördükten sonra, bir dizi tamamlayıcı tedbirler getirmektedir. Ara başlığa aldığımız her iki tedbir, gerçekten de Etibank'ın holdingleştirilmesi önerisini tamamlayıcı nitelikte tedbirlerdir.

Stok, ithalât, ihracat, iç satış ve alışları organize edecek bir «Maden ve Metal Pazarlama Şirketi» nin kurulması önerisi ve maden sanayi yatırımlarının uzun vadeli ve ucuz olarak finansmanını sağlayacak bir «Yatırım ve Kalkınma Bankası» nın oluşturulması bu tedbirlerden ikisidir. Her tedbir tam bir HOLDİNGLEŞMEYE yönelik. Ya da holdingleşmeyi tamamlayıcı. Yerli - yabancı tekeller arasında organik bağı kurucu nitelikte. Sermaye hareketini ve ticari ilişkileri organize edici içerikte.

BU DEĞERLENDİRMELERİN IŞIĞINDA GELECEĞE BAKIŞ YA DA NELER BEKLENMELİDİR?

Tüm bu değerlendirmelerin ışığında geleceğe bir yaklaşım sağlayabiliriz. Belirteceklerimiz, bir kehanet değil, muhtemel gelişmeler olarak anlaşılmalıdır.

Muhtemel gelişmelere geçmeden önce Etibank'a ilişkin belirli bilgileri vurgulamak isteriz. Etibank, bir maden arayıcı Kuruluş olduğu gibi maden ve yarı mamul madde (metal) üreticisidir de. Öte yandan pazarlayıcı işlevi de bulunmaktadır. Bir başka deyişle Etibank, yeraltı kaynaklarımızın aranmasından pazarlanmasına dek geniş uğraşı alanı bulunan bir kuruluştur.

Etibank, maden aramalarının bir kısmını M.T.A. Enstitüsü'nün çalışmaları ile yürütmekte, bir diğer kısmını da kendi bünyesi içinde gerçekleştirmeye çalışmaktadır.

Maden aramalarını izleyen ikinci aşamada, yani varlığı ortaya çıkarılmış yeraltı kaynaklarımızın üretimine ilişkin projelendirme çalışmalarında, bir ölçüde bağımsız bir politikanın izlendiğini görmekteyiz. Bugün Uludağ Wolfram kaynağımızın işletilmesine ait proje çalışmaları hariç diğer tüm projelendirme çalışmaları yerel teknik elemanlarca karşılanabilmektedir.

Üçüncü aşama olan maden üretimine gelince durum şudur; Krom, bakır,

bakırlı pirit, kükürt, kolemanit (bor tuzu), boraks, simli kurşun, civa ve bok-sit gibi önemli madenleri üreten Etibank, bu gün için salt krom ve boraks işleten birimlerinden kâr edebilmekte. Diğerlerinde ise büyük oranda zarar etmektedir.

Metal maden üretimi yönünden Etibank'ı ele aldığımızda da şunları gözlemekteyiz; Bakır, civa ve alüminyum metal üretimlerinde zarar, ferro - krom üretiminde ise kâr edilmektedir. Sırası gelmişken önemli bir noktayı vurgulamak isteriz. Dikkat edildiğinde, üretim sürecinin kâr oranı düşük ve riskli tüm aşamalarında Etibank çalışmakta ve fakat daha ileriye gitmemektedir. Örneğin; Etibank çok rizikolu olan ve milyonlarca lira zarara mal olan bakır madenciliğinin aranmasında, zenginleştirilmesinde ve işletilmesinde vardır, ama hiçbir rizikosu olmayan ve büyük yatırımı gerektirmeyen son safhada yoktur. Yoktur çünkü bu bölümde çok büyük kârlar vardır ve bu kesim RA-BAK gibi, SARKUYSAN gibi özel anonim ortaklıklara ayrılmıştır.

Öte yandan yine milyarlarca varan zararlar işletilen (1976 programında 900 milyon zarar öngörülmektedir) Seydişehir Alüminyum Tesislerinin son bölümünde Etibank yoktur... Yoktur zira burada da NASAŞ ve ÇUHA-DAROĞLU gibi metal alüminyum işleyen özel firmalar kârı paylaşmaktadırlar.

Etibank'ın bir diğer işlevi de bilindiği gibi pazarlamadır... Uluslararası ticarete hakim çokuluslu tekellerin saptadığı çizginin dışına çıkamayan ETİ-BANK'ın, pazarlama alanındaki değer kaybı, çok daha büyük boyutlara varmaktadır. Örneğin; Boraks, Ferro - krom, Civa gibi önemli madenler değerlerinin çok çok altında bir fiyatla emperyalist tekellere satılmaktadır.

MUHTEMEL GELİŞMELER :

Artık muhtemel gelişmelerin neler olabileceğini sıralayabiliriz. Yerli ve yabancı tekeller ittifakının, Etibank'a ait işletmelerden öncelikle hangilerine el atacaklarının yanıtı şöyle olabilir :

- AET, ABD ya da Japonya'nın kendi ülkelerinde bulunmayan ve fakat sanayileri için vazgeçemeyecekleri maden türleri, (BORAKS, KROM, MAGNEZİT, WOLFRAM ve FERRO - KROM)
- Rezerv ve tenörü yüksek olup kârlılık oranı büyük olan maden türleri, (BORAKS)
- Türkiye'de kurulacak yarı mamul ve icazetli sanayilere gerekecek maden türleri, (MAGNEZİT)

Ancak şu önemli etkeni de unutmamak gerekir : Üretim sürecinde, kâr-

lık oranı yüksek olan aşamalar, bir başka öncelik kıstası olacaktır. Örneğin, pazarlamayı ilişkin girişimler öncelik kazanacaktır. Programda getirilen «Maden ve Metal Pazarlama Şirketi» yerli ve yabancı tekellerin ilk el atacakları aşama olacaktır. Nitekim 27 Mart 1976'da çalışmaya başlayan «Türkiye Maden İhracatçıları Birliği» ile bu alanda ilk adım atılmıştır. Öte yandan Kırka Bor Yataklarının işletilmesi de yüksek kârlar bırakabilecektir yerli - yabancı tekellere. Ya da Uludağ'daki Wolfram yatakları, özellikle yabancı tekellerin vaz geçemeyecekleri, bu nedenle de bu yataklar ilk el atılacak alanlardan biri olabilecektir. Nitekim bu alanlara ilk adımlar atılmıştır. Örnekleri çoğaltmak mümkün. Ancak, şu bir gerçektir ki; bugün için Etibank'ın zarar ettiği üretim birimleri, el atılmayacak birimler olacaktır. Örneğin bir Murgul Bakır'ı gibi.

SONSÖZ :

Getirmek istenen değişikliklerin, emekçi halk yararına olmadığı bir gerçektir. Bu basın toplantısıyla, mücadeleye girmiş bulunmaktayız. Gücümüz oranında da mücadele ederek, yeraltı kaynaklarımız üzerinde düşünülen gerici tasarrufları halkımıza göstereceğiz. Bu bizim en önemli görevimizdir.

EK : 3

DEMİR - ÇELİK SANAYİNDE HAMMADDE KAYNAKLARIMIZ :

Demir - Çelik sanayinin temel hammaddeleri demir cevheri ve kok kömürüdür. Yardımcı hammaddeler olarak kullanılan ferro alaşımlar, kireçtaşı, dolomit, florit, kromit cevheri, refrakter maddeler v.b. yurt içi gereksinimi, kısa dönemde dar boğaz yararmayacaktır. Demir - Çelik üretiminde hammaddeler açısından asıl sorun temel hammaddeler olan demir cevheri ve kok kömürünün yeterli miktarda ve düzenli olarak sağlanması olup, ülkemizde demir - çelik sanayii bu iki hammadde yönünden darboğazlarla karşı karşıyadır. Bu nedenle, bu iki temel hammaddenin ülkemizdeki üretim durumlarını ayrı ayrı incelemekte yarar vardır.

DEMİR CEVHERİ :

Ülkemizdeki toplam bilinen demir cevheri rezervi (% 100 Fe eşdeğeri olarak) 485 milyonton kadardır. Bu toplam içinde, halen işletilmekte olan ve günümüz koşullarında işletilebilecek yatakların toplam rezervi 150 milyon ton, işletile-

bilmeleri önümüzdeki dönemde bazı teknoloji sorunlarının çözümüne bağlı olan yatakların toplam rezervi 310 milyon ton, teknolojik sorunların çözümü oldukça güç olan yatakların toplam rezervi ise 25 milyon ton kadardır. Halen işletilmekte olan ve kısa dönemde işletilebilmeleri olanağı bulunan rezervlerimiz, gereksinimi karşılamaya yeterli olmalarına karşın, bu rezervlerin verimli bir biçimde kullanımına yönelik bir politika belirlenmemektedir.

Kuşkusuz bunun nedeni, genelde Türkiye'nin emperyalizme bağımlı çarpık ekonomik yapısından kaynaklanmaktadır. Bu yapının demir cevheri işletmeciliğine yansması çok yönlü olmaktadır. Öncelikle ülkemizde demir cevherlerinin değerlendirilmesi konusunda bir politika, bu yönde bir denetim yoktur. Zengin cevher yatakları özel imtiyazlara terkedilmiştir. Cevher ulaşımı için demiryolu ve deniz taşımacılığı yetersizdir. Ülkemizde demir cevheri potansiyelini araştırmaya yönelik arama çalışmalarının varlığına karşın bu potansiyelin değerlendirilmesine yönelik teknolojik çalışmalar - örneğin, doğrudan yüksek fırını beslemiyen düşük tenörlü demir cevherlerinin zenginleştirilmesi ve topaklanması yapılmamaktadır. Bütün bunlara ilişkin politika zamanında ilgili yatırımcı kuruluşlarca saptanmadığından mevcut politik ve ekonomik yapı içinde zaten buna olanak yoktur Sorunun çözümü (!) çokuluslu tekellerin uzantısı yabancı müşavir firmalara ve işbirlikçilerine bırakılmaktadır.

Bu politikanın sonucu, demir - çelik tesislerinin cevher gereksinimi, kısa zamanda yüksek kâr sağlamak için mostra madenciliği yaparak demir yataklarını talan ve ziyan eden özel sektörden karşılamaya çalışılmaktadır. Bu da gereksinimi karşılamaya yeterli olmadığından yabancı müşavir firmalar aracılığı ile yurt dışından cevher getirilmektedir. Bu durumda, yıllardır tekrarlanıp durulan «cevher rezervimiz yetersiz» teranesinin aslında gerçeği yansıtmayıp kimlerin çıkarlarına hizmet ettiği açıkça görülmektedir.

Bugün dünyada kullanılan toplam demir cevherinin % 70'i zenginleştirilmiş cevherlerdir. Ülkemizde ise Divriği Konsantrasyon Tesisleri'nin yapımı bilinçli olarak geciktirilmektedir. Tesisin kuruluşunda bölgenin düşük tenörlü diğer demir cevherleri ile ilgilenilmemiştir. Hasan Çelebi Demir Yatağının işletilmesi de zenginleştirme işlemlerini gerektirmektedir. Bu yatağı işletecek yatırımcı kuruluşun örgütlenmesi ve projeyi yürütmesindeki zayıflığına ek olarak, çalışmalara katılan müşavir firmaların nitelikleri nedeniyle yatağın üretime geçişi sağlıklı olmayacak ve gecikecektir. Ayrıca demiryolu yetersizliğinden dolayı yataklar optimal kapasitede işletilemeyecektir.

CEVHER ARZ - TALEP PROJEKSİYONU :

Türkiye'nin, demir çelik talebi ve plan hedeflerine göre demir - çelik üretim kapasitelerine bağlı olarak demir cevheri üretimi arzı şöyledir :

DEMİR CEVHERİ ARZ - TALEP DENGESİ (% 52 FE EŞDEĞERLİ

1000 TON)

Yıllar	Talep	Arz	Açık (İthal Edilecek)
1976	4222	3422	800
1977	7530	5370	2160
1978	7710	6610	1100
1979	8486	7400	1086
1980	12304	7400	4904
1981	15420	7700	7720
1982	21140	10300	10840
1983	30900	13000	17900
1984	33900	13000	20900
1985	33900	13000	20900

Yukarıdaki projeksiyonda yer alan arz tahmini, iyimser olup Divriği madeninin tevsiattan sonra tam kapasiteyle üretim yapacağı ve Hasan Çelebi Demir Yatağı'nın 1982'den itibaren üretime geçeceği varsayılmıştır.

Özel şirketler ve şahıslar imtiyazındaki maden yatakları bazı yıllar işletip bazı yıllar işletmemekte ve üretim kapasitesini düşük tutmaktadırlar. Özel sektörün demir cevheri işletmelerinde devletin hiç bir denetimi olmadığından özel sektörün üretimi, sahiplerinin kişisel çıkar ve tutumuna göre değişmektedir. Bunun yanında Demir Çelik kurumlarının cevherler alım politikalarının açık olmayışı konuya daha çok çıkmaza itmektedir. Arz talep projeksiyonundan görüldüğü gibi, Türkiye önümüzdeki yıllarda büyük miktarlarda demir cevheri ithal etmek durumuyla karşı karşıyadır. 1952 yılından 1970 yılına kadar birkaç yıl haricinde demir cevheri ihraç ederken hem de özel sektörün demir cevherini limanlarımıza % 50 indirimli demiryolu taşımacılığı yaparak, yani bir nevi devlet sübvansiyonlarıyla ihraç ederken, hemen 1970 yılından sonra cevher ithaline başlanılmıştır ve ithalât kesiksiz devam etmektedir. Dünya demir cevherleri ticareti, emperyalizmin çokuluslu tekellerinin denetimindedir. Demir cevheri ithalâtımız arttıkça ülkemizin dışa bağımlılığı da artacaktır. Bu cevher açığı kapatılabilir mi?

Önümüzdeki dönemde görülen cevher gereksinmesi açığı, aşağıdaki öneriler uygulandığında kapatılabilir :

— Türkiye çapında cevher gereksinmesini ve teminini etkin bir şekilde planlayacak kamu kurumunun sorumlulukla örgütlenmesi.

— Demir cevheri işletmelerinde kamu denetimi gerçekleştirilmelidir. Bu denetim yapılırsa, bilinen maden yataklarından az kârlı olduğu için işletilmeyenlerin üretime geçirilmesi düşük kapasitede işletilenlerin kapasitelerinin artırılması ile projeksiyondaki arza göre 1977'de 0.9 milyon ton, 1978'de 1.1 milyon ton, 1980'de 3.13 milyon tonluk üretim artışı sağlanabilir.

— Orta ve uzun dönemli cevher gereksinmesindeki açığın kapatılması için de düşük tenörlü cevherlerin değerlendirilmesiyle görevli üniteler yenilenmeli ve geliştirilmelidir. Konu üretime dönük biçimde yurt çapında ele alınmalıdır.

— On yıllar boyunca terk edilmiş demiryolu ulaşımı hızla geliştirilmelidir.

Bu öneriler, yurtsever teknik elemanlarca, yıllardır dile getirilmiş fakat hiç bir zaman dikkate alınmamıştır. Yurt çıkarlarını değil, emperyalizmin ve yerli tekeli sermayenin çıkarlarını korumayı kendisine amaç ve görev edinen siyasi iktidarların böylesine uygulamalar da bulunmaları ise söz konusu değildir.

TAŞ KÖMÜRÜ :

Ülkemizde koklaşabilir taşkömürü Zonguldak kömür havzasında mevcut olup, bu bölge üretim yapılan yegâne yerdir. Havzanın toplam rezervi 1120 milyon ton olmasına karşılık havzanın üretim kapasitesi çizelge 1'den görüldüğü gibi sınırlıdır. Zonguldak havzasında zamanında gerekli üretim hazırlığı yatırımları yapılmadığından, üretim kapasitesi sınırlı kalmaktadır. Önümüzdeki on yıl içindeki üretim kapasitesi çizelge 1'de verilen miktarları geçemeyecektir. Yani 1976'da 5.2 milyon ton/yıl olan üretim, 1985 yılında yine üretim zorlamalarına rağmen 6 milyon ton/yıl olacaktır. Üretim zorlamasıyla beraber iş cinayetleri de giderek artacaktır. 1976'da 5.5 milyon ton olan taşkömürü gereksinmesi 1985 de 14 milyon tona çıkacaktır. Çizelge 2'de kurulu ve kurulması planlanan demir - çelik tesislerinin 1976 - 1985 döneminde kok kömürü gereksinmeleri verilmiştir. Bu tesislerin ihtiyacının yurt içi üretimce karşılanamayan bölümü, başka bir deyişle doğacak açıksa çizelge 3'te verilmektedir. Çizelgeden görüldüğü gibi, bu açık önümüzdeki yıllarda hızla büyüyecek yurt dışından kömür ithalâtı için bugünkü fiyatlarla on yılda yaklaşık 50 milyar lira ödenecektir. İsdemir tesisleri için, bugün üzerinde çeşitli yolsuzluk iddiaları dolaşan ithalât yapılmaktadır.

ÇİZELGE : 3

MEVCUT VE KURULACAK DEMİR - ÇELİK TESİSLERİNİN
KÖMÜR GEREKSİNİMİ (1000 TON)

	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	Toplam
Erdemir	1030	1523	1624	1675	1803	1803	1803	3786	3786	3786	22619
Karabük	1400	1400	1400	1400	1400	1400	1400	1400	1400	1400	14000
İsdemir	739	1072	1072	1072	2242	2242	2242	3900	3900	3900	22381
4. Demir Ç.	—	—	—	—	—	—	1462	1462	1462	3120	7506
Diğer kuruluşlar	2285	2285	1685	1685	1685	1685	1685	1685	1685	1685	18050
TOPLAM	5454	6280	5781	5832	7130	7130	8592	12233	12233	13391	84556

ÇİZELGE : 1

ZONGULDAK HAVZASININ
TAŞKÖMÜRÜ ÜRETİM KAPASİTESİ

Yıllar	Üretim Kapasitesi (1000 Ton)
1976	5.200
1977	5.400
1978	5.850
1979	5.850
1980	5.850
1981	5.850
1982	5.850
1983	6.000
1984	6.000
1985	6.000
Toplam	57.850

ÇİZELGE : 2

1976 - 1985 DÖNEMİNDE
DOĞACAK KÖMÜR AÇIĞI

Yıllar	Arz - Talep Farkı (1000 Ton)
1976	- 254
1977	- 880
1978	+ 69
1979	+ 18
1980	-1.280
1981	-1.280
1982	-2.742
1983	-6.233
1984	-6.233
1985	-7.891
Toplam	-26.706

Demir - Çelik endüstrisinin taşkömürü gereksinmesini yurt içi kaynaklarımızdan karşılamak ve ithalâtını en aza indirebilmek için; Yeni taşkömürü sahaları, (Zonguldak civarı, Kastamonu, Antalya illeri) arama çalışmalarına ağırlık verilmeli bulunan yeni verimli sahaların işletme projeleri yaptırılarak bu sahalarda üretime geçilmelidir. Ayrıca Zonguldak'ta bilinen ve yeni bulunan rezervlere, «Yeni ocaklar» dan girilerek üretim artırılmalıdır.

— Koklaşabilir taşkömürü, ısıtma, demiryolları gibi metalurjik amacı olmayan yerlerde kullanılmamalı, bütünüyle Demir - Çelik endüstrisine ayrılmalıdır.

— Taş kömürlerini koklaşabilir linyitlerle harmanlayarak kok üretimi artırılmalıdır.

— Yüksek fırınlarda ileri teknoloji uygulanmasıyla kok tüketiminde tasarruf sağlanmalıdır.

Cevherde olduğu gibi, bugünkü ve benzeri iktidarların yapıları gereği bu tür uygulamalara gitmeleri olanaksızdır.

Ek : 4

JEOLJİ MÜHENDİSLERİNİN İNŞAAT İŞLERİNDEKİ GÖREVLERİ

1 — NÜKLEER VE TERMİK SANTRAL, FABRİKA, SİLO, VİYADÜK, KÖPRÜ, KONUT GİBİ BÜYÜK YAPILARIN TEMEL JEOLJİSİ ETÜDLERİ

- 1.1 — Yapıların ilk yer seçimlerini yapmak
- 1.2 — **Yapı temellerinin oturacağı** zemin ve kayaların yanal ve düşey yöndeki fiziksel ve mekanik özellik değişimlerinin saptanması için yeraltı araştırma programlarını hazırlamak ve uygulamasına nezaret etmek,
- 1.3 — Zemin ve kayaların fiziksel ve mekanik özelliklerinin jeoloji özellikleri ile değişimlerini saptamak,
- 1.4 — Zemin ve kayalarda yanal özellik değişimlerini gösteren inşaat jeolojisi (=mühendislik jeolojisi) haritalarını yapmak
- 1.5 — Zemin ve kayanın özelliklerini saptamak için laboratuvar ve yerinde deneyler yapmak veya yaptırmak; sonuçlarını jeoloji koşulları ile denestirmek,
- 1.6 — Zemin ve kaya ile ilgili yeraltı suyu koşullarını saptamak,
- 1.7 — **Temel projelerinde** kullanılacak zemin ve kaya ile ilgili fiziksel ve mekanik doneler ile jeolojik ortam özelliklerine ait verileri hazırlamak, önerilerde bulunmak,

2 — BARAJ, REGÜLATÖR VE GÖLET İŞLERİ

- 2.1 — Baraj yeri ilk seçimini yapmak,
- 2.2 — Baraj yeri etütlerinde inşaat jeolojisi haritalarını yapmak, yeraltı araştırma programlarını hazırlamak ve araştırmalara nezaret etmek,
- 2.3 — Sondaj, araştırma tüneli ve yerinde deney gibi işlemlerin yapılacağı yerleri saptamak,

- 2.4 — Barajın teknik ve ekonomik yapılabilirliği ile ilgili temel olacak kaya veya zeminin fiziksel ve mekanik özelliklerinin jeoloji koşulları ile değişimini ve kazı sınırlarını saptamak. Baraj inşaat malzemelerinin aranıp bulunması, özelliklerinin saptanması, rezervlerinin hesaplanması ve baraj inşaatında kullanılacak malzemenin uygulama sırasında inşaat yöntemlerine uygunluğunu deneylerle saptamak,
- 2.5 — Barajın teknik ve ekonomik yapılabilirliği ile ilgili yeraltı suyu koşullarını inceleyerek enjeksiyon perdesini boyutlandırmak ve projesini hazırlamak,
- 2.6 — Yapılabilirlik ve proje çalışmaları için gerekli temel ve yamaç özelliklerini saptamak, projelerin güvenilirlik ve ekonomisine temel olacak yöntem ve öneriler getirmek,
- 2.7 — Baraj rezervuarlarının su tutma - su kaçırma ve yamaç duraylılığını inceleyerek rezervuarla ilgili kesin yapılabilirliğe karar vermek,
- 2.8 — İnşaat sırasında kazılarla ilgili jeoloji sorunlarını çözümlenmek, enjeksiyon ve sondaj işlerine nezaret etmek,
- 2.9 — Deneme enjeksiyon programlarını hazırlamak, uygulamak ve sonucunda baraj enjeksiyon şartnamelerini hazırlamak,
- 2.10 — Yüksek gerilimli enerji iletim hatlarının pilon yerlerini saptamak,

3 — YOL, DEMİRYOLU İNŞA İŞLERİ

- 3.1 — İlk yol güzergâhı seçiminden; jeoloji koşullarına göre en ekonomik inşa edilecek ve ilerde sorun yaratmayacak güzergâh seçeneklerinin saptanması ve içlerinden en güvenilir ve ekonomik olanının seçilmesi,
- 3.2 — Yol avan projelerinde; yol güzergâhı boyunca inşaat jeolojisi haritalarının yapmak, temelin oturma ve yamaçların kayması gibi sorunların ortaya konulması için yerüstü ve yeraltı araştırmalarını programlamak ve gerekli deneyleri yaparak sonuçları değerlendirmek, temel ve zeminin jeomekanik özelliklerini proje için vermek,
- 3.3 — Yol uygulama projelerinde, dolgu malzemesinin ve dolgu altı zeminin mühendislik özelliklerini saptamak; yarma yamaçlarının duraylılığını hesaplamak; yol boyunca kazı malzemesine klas vermek; dolgu ve yarma malzemesiyle klas verilenlerin miktarını kabarma ve sıkışmayı gözönüne alarak hesaplamak,
- 3.4 — Yol boyunca yeraltı suyuyla ilgili hesaplamaları yapmak ve bilgileri vermek,
- 3.5 — Yol malzemesinin ekonomik uzaklıktan ve uygun özellik, hacmi ile hesaplayarak değerlendirmek,

4 — TÜNEL, METRO VE YERALTI SANTRALLARI

- 4.1 — Jeoloji koşulları denetiminde değişen kaya özelliklerini saptayarak en

az sorunla karşılaşılabilecek ve en ekonomik olarak inşa edebilecek tünel güzergâhı ve yeraltı santral yerini seçmek,

- 4.2 — Güzergâh boyunca kaya ve zeminin fiziksel ve mekanik özellikleri ile bunların jeoloji koşulları altında değişimlerini saptayacak inşaat jeoloji (=mühendislik jeolojisi) haritalarını yapmak; yeraltı araştırma programlarını hazırlamak ve bu araştırmalara nezaret etmek,
- 4.3 — Yerüstü ve yeraltı çalışmaları ile elde olunan verileri değerlendirmek,
- 4.4 — Tünel açma işleminden önce ve tünelin projelendirilmesi için inşaat jeolojisi çalışma ve değerlendirmeleri sonucu, güzergâh boyunca göçme, su basması gibi sorunlu olacak yerleri belirterek gerekli açma yöntemleri, çalışma biçimlerini belirtmek; tünel yüzeylerine etkiyecek basınçlar ile şişen malzemenin basınçlarını hesaplamak iksa ve kaplama **gereken kesimleri saptamak**; kazı malzeme ve maliyetine esas olacak doneleri vermek,
- 4.5 — Tünel boyunca kaya patlaması, su basması, kemerlenme, aşırı sökme olacak kesitleri saptamak; kazılacak ve taşınacak malzeme miktarını ve **özellikliğini hesaplamak**; tünel boyunca karşılaşılabilecek jeotermal gradyanı hesaplayarak tünel boyunca ısı değişimlerini vermek,
- 4.6 — Tünel açma işlemi sırasında tünelin jeolojik kesitini yapmak; iksa ve kaplama için önceden verilen yerlerin kesin iksa yerlerini araştırarak saptamak; tünel içindeki su ve göçme ile ilgili güvenlik önlemlerini aldırtmak,
- 4.7 — Tünel konsolidasyon ve kontakt enjeksiyon programını ve yöntemini saptamak; gerekli hesaplamaları yapmak; şartnameleri hazırlamak ve uygulamaya nezaret etmek,

5 — HEYELANLAR, YAMAÇ VE ŞEV DURAYLILIĞI

- 5.1 — Yamaç üzerine kurulacak büyük yapıların güvenilir yer seçimine esas olacak inşaat jeolojisi çalışmalarını yapmak ve yapırlılık için kesin yer göstermek,
- 5.2 — **Duraylılığı** kuşku yamaçların inşaat jeolojisi haritalarını yapmak; gerekli yeraltı araştırma programlarını saptayıp, nezaret etmek, **kaymalara neden olacak jeolojik ve jeomekanik özellikleri** araştırmak ve sayısal olarak ortaya koymak,
- 5.3 — **Zemin ve kayanın fiziksel ve mekanik özelliklerini** saptayacak laboratuvar deney ve yerinde deney programlanması ile elde olunacak sonuçları değerlendirmek,
- 5.4 — Yamaçların duraylılık analizlerine temel olacak fiziksel ve mekanik **özellikler ile bunların jeoloji koşulları altında değişimlerini** saptamak; yamaç üzerindeki yapı projelendirilmeleri için duraylılık ile ilgili tüm doneleri vermek; önlemleri bildirmek,

- 5.6 — Kaymış yamaçların (aktif heyelanların) yüzey ve yeraltı araştırmaları ile inşaat jeolojisi harita ve kesitlerini yapmak kaymaya neden olan **faktörleri saptamak**; hesaplamaları yaparak duraylılığı bozan koşulları ortadan kaldıracak önlemleri belirtmek,

6 — ÇEVRE VE KENT JEOLJİSİ İŞLERİ

- 6.1 — **Yerleşim merkezlerinin** seçiminde ve planlanmasında temel olma yönünden zeminlerin jeomekanik özelliklerini belirten inşaat jeolojisi haritalarını yapmak,
- 6.2 — Yerleşim yerlerinin temel olma özelliklerini saptayarak en uygun olanları önermek,
- 6.3 — Yeraltı suyuyla ilgili tüm özellikleri ortaya koymak,
- 6.4 — Yeraltı tesisleri için zemin ve kayanın jeomekanik ve geçirimsizlik özelliklerini saptamak,
- 6.5 — Bölgenin sismisitesiyle ilgili aktif fayların ortaya çıkarılması ve sismik durumlara göre temel projelerine esas olacak zeminleri seçmek ve özelliklerini vermek,
- 6.6 — Kent ve çevre planlamasında kullanılmak üzere yüzey ve yeraltı ile ilgili tüm inşaat jeolojisi verileri için araştırma yapmak ve sonuçlarını değerlendirmek,

7 — HAVAALANLARI İNŞA İŞLERİ

- 7.1 — Havaalanı için olumlu yerlerin seçiminde temelin fiziksel ve mekanik özelliklerini saptamak için inşaat jeolojisi haritalarını yapmak; yeraltı araştırma programlarını hazırlamak gerekli deney tip ve yerlerini saptamak, sonuçlarını değerlendirerek projelerde kullanılacak jeomekanik verileri sunmak,
- 7.2 — Yüzeyde kazılacak toprak kalınlığını vermek ve uygulamalara inşaat **jeolojisi yönünden nezaret etmek**,
- 7.3 — Temel ve alt temel için kullanılacak malzemenin ekonomik uzaklıktan temini, özelliklerinin deneylerle saptanarak uygunluğunun araştırılması ve hacimlerini hesaplamak,
- 7.4 — Drenaj ile ilgili olarak zeminin geçirimsizlik özelliğinin araştırılması ile sayısal sonucu vermek ve drenaj tipini önermek,

8 — LİMAN, RIHTIM, DALGAKIRAN İNŞA İŞLERİ

- 8.1 — Sondajlarla deniz dibindeki ana kayaya kadar olan sedimanların ve ana kayanın özelliklerini ortaya koymak, çökellerin fiziksel ve mekanik karakteristiklerini saptamak için gerekli deneyleri yaptırmak; değerlendirmek; sonuca göre uygun yeri seçmek ve temel projesi için öneride bulunmak,

8.2 — Deniz inşaatlarında kullanılacak malzemenin özelliklerini saptayarak en uygununu seçmek,

9 — YAPI İNŞA MALZEMELERİ

Yapı taşları, tuğla, kiremit, kil, kum, kireç, çimento hammaddeleri hafif inşaat malzemesi, perlit, pomza, sütleme taşları, seramik hammaddelerinin aranması, bulunması ve yararlanılabilmesi için gerekli özelliklerini deneylerle saptamak ve rezervlerini hesaplamak.

Hazırlayanlar :

Jeoloji Yük. Müh. Kaler SÜMERMAN
Jeoloji Yük. Müh. Yusuf ÖZÖNCÜ
Jeoloji Yük. Müh. Selçuk BAYRAKTAR

YAPI, TESİS VE ONARIM İŞLERİ EKSİLTMELEİNE GİRME YÖNETMELİĞİNİN III/a MADDESİNİN 1. PARAGRAFINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA ÖNERİ

YÜRÜRLÜKTE BULUNAN SEKLİ

III — Teknik Öğrenim yapanlar için :
a) Öğrenim bitirme tarihlerine göre :
İnşaat, elektrik, makina yüksek mühendis ve mühendisleri yüksek mimar ve mimarların öğrenimlerini bitirme tarihlerini takip eden yıldan başlamak ve her yıl için bir milyon lira itibar edilmek ve on milyon lirayı geçmemek üzere yıl adedi gözönüne alınarak B ve G gruplarından,

DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ

III — Teknik öğrenim yapanlar için :
a) Öğrenim bitirme tarihlerine göre :
İnşaat, jeoloji, elektrik, makina yüksek mühendis ve mühendisleri ile yüksek mimar ve mimarların öğrenimlerini bitirme tarihlerini takip eden yıldan başlamak ve her yıl için bir milyon lira itibar edilmek ve on milyon lirayı geçmemek üzere yıl adedi gözönüne alınarak B ve G gruplarından.

EK : 5

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI 1976 YILI TEMSİLCİLERİ

A — İL TEMSİLCİLERİ :

ADANA İLİ Asil : Ayhan BAHÇECİ
Yedek : Talip KARAOĞULLARINDAN

ANTALYA İLİ Asil : Fehmi ÇETİN
Yedek : Rafet GÜÇ

ÇANAKKALE İLİ Asil : Mehmet FAKIOĞLU

DİYARBAKIR İLİ Asil : Osman TAŞAN
Yedek : Adnan İNAN

İZMİR İLİ Asil : Murat ALKAN
Yedek : Aydın DAYAL

KONYA İLİ Asil : İhsan SAĞLAM
Yedek : Adem AKBAŞLI

TRABZON İLİ Asil : Mithat KAYAALP
Yedek : Işık EYÜBOĞLU

ZONGULDAK İLİ Asil : Cumhuri BAT
Yedek : Murat ÇELİK

B — İŞYERİ TEMSİLCİLERİ :

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ : Harun DURMAZ

EGE ÜNİVERSİTESİ Asil : Taner ÜNLÜ
Yedek : İsmet ÖZGENÇ

KTÜ Asil : ASS. Fikret İŞLER
Yedek : Dr. Fikret TARHAN

ANKARA İLİNDEKİ İŞYERLERİNDE

— DSİ : Asil : Erhan KÖKÜÖZ
Yedek : Günay TUZCUOĞLU

— H.Ü. : Asil : Dr. Erçin KASAPOĞLU
Yedek : Hasan BAYHAN

— Maden Dairesi : Asil : İlhan AKDAĞ
Yedek : Dursun BAŞTANOĞLU

— ODTÜ : Asil : Volkan EDİGER
Yedek : Ayhan ERLER

— TCK : Asil : H. Ali KANDEMİR
Yedek : Havva KARADENİZ

— TPAO : Asil : Ayla ÇUBUKÇU
Yedek : Alev ÇAĞLAYAN

ETİBANK Milâs Boksit İşletmeleri : Ruhi CANTÜRK

EK : 6

Sayı : 0 86
16.6.1976

**TMMOB ve Odaları Yeni Yayınlanan
Yan Ödemeler Kararnamesi Üzerine
Kamuoyuna Bir Açıklama Yaparak
Görüşlerini Belirttiler.**

Milletvekili maaşlarını iki dakikada arttıran, vergi iadesi ile bir avuç kişiye milyonlar veren sermaye çevrelerinin gereksinimi olan krediyi emekçi sınıf ve tabakalardan çıkarmaya kalkan, asgari ücretleri zorunlu miktarın yarısı düzeyinde tutan, böylece işçilerin ve alt kademelerdeki memurların yaşam koşullarını iyileştirmeye yanaşmayan, iktidar cuma günü resmî gazetede 1/12070 sayılı yan ödemeler kararnamesi ile çalışanlar aleyhindeki tutumunu bir kez daha ortaya koymuştur.

Bu kararname bu konuda daha önce açıkladığımız taleplere karşılık vermeyen, çalışanlar arasındaki ayırımı körükleyen adaletsizliği ve eşitsizliği arttıran çalışanlara düşüncelerinden dolayı farklı uygulama yaparak baskı altında tutmaya yönelik anti - demokratik bir kararnamedir.

Bu kararnamede :

1 — Eski kararnamede olduğu gibi yürütme organına sonsuz yetki verilmiştir.

Bu kararnamede yer alan hükümlerle yürütme organı, Devlet bünyesinde çalışanların düşüncelerini ve davranışlarını denetlemek üzere, çalışanların emekleri karşılığında hak ettikleri ücreti baskı aracı olarak kullanabilecektir.

Bu da yan ödemelerin iktidarca istenilmeyen kişilere verilmemesi olanağını sağlayacaktır.

Anayasaya aykırı olan bu tutum çalışanlar arasında suni güvensizlik ortamı yaratacaktır.

Böylece yürütme organına yan ödemeleri dilediğine, dilediği kadar verme yetkisinin tanınması, çalışanlar arasında ayırım yapılmasına neden olabilecektir.

2 — Yan ödemelerin «Görev unvanı» esas alınarak verilmesi kararlaştırılmıştır.

Bu durumda ise aynı üretimi yapan ve büroda çalışan mühendisler arasında veya bir mühendisle diğer teknik personel arasında ayrıcalıklı durumlar ortaya çıkacaktır.

Örneğin büroda çalışan bir mühendis 1840.— TL. Büyük Projelerde çalışan bir mühendis 5340.— TL. işgüçlüğü ve temininde güçlük zammı alınırken

aynı üretimde çalışan bir teknik personel 480.— TL. işgüçlüğü zammı almaktadır.

Böylece eşit işe eşit ücret ilkesi zedelenecektir.

3 — Bu zamlar maaşla birlikte vergilendiğinden çalışanların eline çok düşük miktarlar geçecektir.

4 — Zamlar hastalık izni, yıllık izinlerde ve meslek kuruluşlarının toplantılarına katılma hallerinde verilmemektedir.

Kararnamede çalışanlar ancak görev sırasında veya görevden dolayı yaralanma ya da sakatlanma sonucu alınan hastalık izinlerinde «yan ödeme alabilirler denmektedir.»

Bu durumda meslek ve diğer hastalıklar yüzünden izin alan bir memur ekonomik sıkıntılar içinde kalacaktır.

Çalışanların yıllık izinlerinde yan ödeme alamamaları, onların uzun süren bir çalışma yılından sonra dinlenme olanaklarında ortadan kaldırmaktadır. Birde teknik eleman zaten yetersiz olan ücretleri daha da azalmasını diye yıllık izin almamakta, bu önlem daha çok yıpranmasına neden olmaktadır.

Bu kararname genelde incelendiği zaman çalışanlar arasında yapılan ayırımın ulaştığı boyutlar ve korkunç sonuçları ortaya çıkmaktadır. örneğin bir müsteşarın yan ödemesi 5400.— TL. iken küçük dereceli bir memurun yan ödemesi 300.— TL. dir. Arada 18 kat fark vardır.

Bu da sosyal Devlet ilkesini benimsemiş bulunan Anayasamızın, çalışanlara ödenecek ücretler arasındaki nisbi bir eşitliği öngören hükümlerine aykırıdır.

Görüldüğü gibi yeni kararname ezileni daha çok ezecek olan adaletsiz bir kararnamedir. Bu kararname ile, yan ödemeler,

1 — Artan hayat pahalılığı ve enflasyonu karşılamayacak,

2 — Genelde çalışanlar, özelde teknik elemanlar arasında ayırımı körükleyecek,

3 — Çalışanların ve teknik elemanların iş güvenliğinden yoksun bir uygulamayı getirecektir.

TMMOB ve Odaları olarak, sorunlarımızın çözümünün toplu sözleşmeli ve grevli sendikal haklarımızın, alınmasıyla olanak kazanılacağını biliyoruz ve bu mücadelemizi sürdürmeye kararlı olduğumuzu belirtiriz. Bu haklarımızı alıncaya kadar geçici bir yol olarak gördüğümüz yan ödemeler konusunda ki, görüşlerimizi bir kez daha açıklamayıda görev sayıyoruz :

1 — Yürütme organına tanınan ve çalışanlar üzerinde baskı aracı olarak kullanılan yetki kaldırılmalıdır.

2 — Gittikçe artan hayat pahalılığı dikkate alınarak yan ödemeleri tüm çalışanlar ve onun bir parçası olan teknik elemanlar arasında ayırım yaratmadan herkese eşit olarak verilmelidir.

3 — Yan ödemeleri maaştan ayrı vergilendirilmelidir.

4 — Hastalık izinlerinde, yıllık izinde ve mesleki toplantılarla ilgili izinlerde yan ödemeler ödenmelidir.

EK : 7

Tarih : 25 Kasım 1976

Sayı : 103

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Başkanı Teoman ÖZTÜRK Muradiye Depremi Konusunda yaptığı açıklamada; «Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Odaları olarak deprem bölgesindeki halkımız için her türlü katkıyı koymaya kararlıyız.

TMMOB'yi temsilen 5 kişilik komite deprem bölgesine gitti ve yardım kampanyası çalışmalarını başlatıldı» dedi.

Açıklama metni aynen şöyledir.

«Van - Muradiye çevresi yeni bir depremle sarsıldı ve yerle bir oldu. Resmi ağızlar ölü sayısının üçbinin üzerinde olduğunu söylemekte ise de yerinden gelen haberlerde bu rakamın onbinin üzerinde olduğu belirtilmektedir.

Birliğimiz Van - Muradiye depremi ile ilgili çalışmalar konusunda kararlar almış ve uygulamasına başlamıştır.

Birliği temsilen İnşaat Mühendisleri Odası, Mimarlar Odası ve Şehir Planlama Mühendis ve Mimarları Odasından oluşan beş kişilik bir komite deprem yerine hareket etmektedir.

Bu komitemizin getireceği bilgiler en kısa zamanda değerlendirilecek ve önerilerimizle birlikte halkımıza duyurulacaktır.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği üyelerinin katkılarını doğrudan deprem bölgesinde ki halka iletmek amacı ile, Lice Depremi sırasında kurulan, deprem yardım fonunu yeniden işletmeye karar vermiştir. Üyelerimizin bu fona sağlayacağı katkılar deprem yardım komitesi aracılığı ile doğrudan, anında ve yerinde depremden zarar gören halka iletilecektir.

Birliğimiz ayrıca üyelerimizin giyecek, yiyecek, vb. yardımlarını da bu yöntemle yerine iletmek üzere bugün bir kampanya başlatmıştır.

Bu yardımlar günün her saatinde TMMOB'nin Konur Sokak 4. numaradaki Merkezinde ve Odalar Merkezlerinde makbuz karşılığında alınacak ve anında komite aracılığı ile deprem bölgesinde halka iletilecektir.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve 18 Odası olarak deprem bölgesindeki halkımız için her türlü katkıyı koymaya kararlı olduğumuzu kamu oyu na duyururuz.»

EK : 8

Tarih : 31.12.1976

Sayı : 111

TMMOB tarafından düzenlenen Muradiye - Çaldıran depremi toplantısı Ankara Çağdaş Sahne'de yapıldı. Deprem bölgesinde çekilen film ve fotoğrafların da sergilendiği toplantıya, Muradiye Belediye Başkanı Süleyman Çelik, Muradiye - Çaldıran deprem Halk Yardım Komitesi üyesi Tayyip Kızılyıldız, İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı Arif Merdol, Mimarlar Odası Başkanı Yavuz Önen, Jeoloji Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi Kadir Dirik ve İnşaat Mühendisi Alkut Aytun konuşmacı olarak katıldılar. TMMOB Başkanı Teoman Öztürk'ün yönettiği toplantıda konuşmacıların ele aldıkları konuların kısa özetleri şöyle :

MURADİYE BELEDİYE BAŞKANI Süleyman ÇELİK

Muradiye Belediye Başkanı Süleyman Çelik konuşmasına deprem bölgesi halkının, yardımlardan gerekli ölçüde yararlanamadığını söyleyerek başladı. Deprem bölgesine ulaşan yardımların politik çıkarlar uğruna kullanıldığını örneklerle anlatan Süleyman Çelik, depremin 33. gününde, enkazı kaldırılmayan Çaldıran Camii'nin altında köpeklerin insan cesetlerini yediklerini anlattı. Muradiye Belediye Başkanı konuşmasının sonunda, deprem bölgesinde halka yardım eden devrimci, demokrat, yurtsever kişi ve kuruluşların baskı altında tutulduklarını söyledi.

MURADİYE - ÇALDIRAN DEPREM

HALK YARDIM KOMİTESİ ÜYESİ Tayyip KIZILYILDIZ

Daha sonra söz alan Halk Yardım Komitesi Üyesi Kızılyıldız, ülkemizdeki depremlerde can kaybının yüksek olmasının, iktidarların yıllardır sürdürdükleri politikanın doğal sonucu olduğunu söyledi. Kızılyıldız, depremden 1,5 saat sonra enkaz kaldırma çalışmalarına başladıklarını, ancak çalışmalarının güvenlik kuvvetlerince engellendiğini açıkladı.

JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU ÜYESİ

Kadir DİRİK

Jeoloji Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi Kadir Dirik, Türkiye'

deki yerleşme birimleri, sanayi tesisleri ve yol sistemlerinin çoğunlukla kırık hatları üzerinde bulunduğunu, bu nedenle depreme karşı alınacak önlemlerin önemini arttığını belirtti. Dirik, depreme karşı alınabilecek önlemlerden birinin de «önceden haber alma yöntemi» olduğunu belirterek, bu yöntemin Çin Halk Cumhuriyeti'nde başarıyla kullanıldığını açıkladı. Dirik, konuşmasını, deprem teknolojisinin yerleşme ve yapı alanında tam olarak uygulanmasının olanaklarının yaratılması gerektiğini söyleyerek tamamladı.

İNŞAAT MÜHENDİSİ Alkut ALTUN

Deprem Araştırma Enstitüsü Eski Başkanı İnşaat Mühendisi Alkut Aytun, Yerleşme ve yapı kararlarının oluşturulmasında deprem teknolojisinin uygulanması halinde depremin meydana getirdiği hasarın en aza indirilmesinin mümkün olduğunu, örneğin Japonya'da hergün çeşitli şiddetlerde depremlerin olmasına karşın hasar meydana gelmediğini açıkladı. Ülkemiz teknik elemanlarının da, deprem teknolojisini bildiğini, ancak çeşitli nedenlerle bu teknolojinin uygulanmadığını açıklayan Aytun, depreme karşı alınacak önlemlerde, deprem teknolojisinin uygulanmasını engelleyen faktörlerin dikkate alınmasını önermiştir.

MİMARLAR ODASI BAŞKANI Yavuz ÖNEN

Mimarlar Odası Başkanı Yavuz Önen, deprem sorununun, «konut sorunu» ile birlikte ele alınması gerektiğini belirterek, özellikle doğu halkının, konut denilmeyecek yapılarda barındıklarını, bu nedenle de, deprem halinde, büyük ölçüde can ve mal kaybına uğradıklarını belirtti. Halkın kötü konutlarda barınmasının da, uygun konutları sağlayacak maddi olanaklardan yoksun olmalarıyla ilgili olduğunu açıklayan Önen, bu nedenle sorunun çözümünün, halkın gelir düzeyinin yükseltilmesi ile mümkün olacağını, bunun da halktan yana iktidarların işi olduğunu açıkladı. Yavuz Önen, konuşmasının son bölümünde, bugünkü şartlar altında depreme karşı alınabilecek önlemleri sıraladı.

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI Arif MERDOL

İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı Arif Merdol, yer kabuğunun dinamik bir yapıya sahip olduğunu bu nedenle «depremin olmasının» doğal olduğunu, doğal olmayan şeyin, depremin bir afet halini alması olduğunu belirterek, bilim ve teknolojinin depremin zarar vermesini engelleyecek çeşitli yöntemler geliştirdiğini, bunların uygulanması halinde depremin afet haline gelmeyeceğini söyledi. Arif Merdol, depremin, geri kalmış ülkelerde, bir afet haline geldiğini söyleyerek, bunun sorumlusunun da, bu ülkelerde iktidarı ellerinde tutan egemen sınıflar olduğunu belirtti.

EK : 9

Sayı : 106

Tarih : 6 Aralık 1976

28.11.1976 tarihinde yürürlüğe giren işçi - memur ayrımı konusunda yayınlanan komisyon raporu üzerine Teknik Eleman Örgütleri Basına şu açıklamayı yapmıştır.

İŞÇİ - MEMUR AYRIMI

1897 sayılı yasanın 5. maddesi gereğince bir yıl içinde Çalışma Bakanlığı ile Devlet Personel Dairesinin uzmanlarından oluşan Komisyon kimlerin işçi kimlerin memur olduğuna dair kesin kararını vermiş ve karar 28.11.1976 tarihinde Resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

İŞÇİ - MEMUR AYRIMI TEKNİK ELEMANLAR ARASINDA AYRICALIKLAR YARATIYOR

1 — Kararnamede amir durumunda olan tüm teknik elemanlar memur sayılmaktadır. Ayrıca amirlik sıfatı işyerlerinde sübjektif yargıları ön plana çıkaracak, böylece aynı teknik eleman bir işyerinde amir sıfatıyla çalışırken memur olacak diğer işyerinde ise işçi olacaktır.

2 — 657 sayılı Personel yasasında yer alan memur, geçici personel, sözleşmeli personel ve işçi tanımlarından geçici personel ve sözleşmeli personel işçi - memur ayrımı dışında bırakılmıştır. Böylece teknik elemanların istihdam edildiği bu kadrolar iş güvenliğinden yoksun olarak istenildiği gibi doldurulacak aynı işi yapan işçi kadroların azaltılması sağlanabilecektir.

3 — Yürürlüğe giren kararnameye göre mühendis ve mimarlar, tüm teknikerler, biolog, bakteriolog, fizikçi, jeolog, jeomorfolog, jeofizikçi, kimyager, matematikçi, programcı, sistem operatörü, statiker, topoğraf ve yardımcı, zooteknisyen, hesap kontrolörü, ve araştırmacılar memur sayılmaktadır. Böylece işçi - memur ayrımı ile yapılan iş değil unvanlar ön plana çıkarılmakta, işyerinde aynı işi yapan teknik elemanlar arasında sun'i bir ayırım getirilmektedir. Meselâ bir topoğraf ve topoğraf yardımcısı memur sayılırken birlikte çalışan nivocu işçi sayılmaktadır.

Ayrıca memur olarak tanımlanan teknik elemanların içinde eskiden işçi olarak çalışanlar yer almaktadır. Böylece sendikal haklara sahip olanların kazanılmış sendikal hakları geri alınmaktadır.

İŞÇİ - MEMUR AYRIMI TEKNİK ELEMANLARI İKİYE BÖLÜYOR

4 — Yine işçi - memur ayrımı ile sendikal haklara sahip olan teknik elemanların kapsamı daraltılmakta, bu yönü ile de teknik elemanlar arasında

ikinci bir ayırım getirilmektedir. Kararname teknik eleman kapsamı içinde yer alan teknisyenleri, sanat okulu mezunlarını işçi olarak tanımlamış diğer teknik elemanları bu kapsamın dışında bırakmıştır. Böylece şimdiye kadar bölünmüş mühendis - tekniker - teknisyen ayırımı teknisyenleri işçi diğerlerini memur yaparak pekiştirilmek istenmektedir. Teknik elemanları bir tarafta mühendisler - teknikerler - mimarlar - fizikçiler - kimyagerler - topoğraflar diğer tarafta teknisyenler olarak ikiye bölmek hangi ölçüye göre yapılmıştır. Bu belli değildir.

5 -- İşçi - memur ayırımı ile eskiden bir bölümü memur olarak çalışmakta olan teknisyenler, laborantlar, nivocular, operatörler, işçi sayılmaktadır. Kararnamede teknisyenlerin işçi sayılmaları, teknisyenlerin haklarını elde etmeleri açısından olumludur. Ve kararnamenin teknik elemanlar yararına olan tek maddesidir.

Teknik elemanlar açısından incelemeye çalıştığımız işçi - memur ayırımı genelde tüm çalışanları, işçi - memur gibi ayrımlarla bölerek bir bölümünü sendikal haklarından yoksun bırakmayı, mücadelelerini geriletmeyi amaçlamaktadır. Şimdiye kadar olduğu gibi işçi - memur ayırımı bir seferinde çalışanların bir kesimi lehine kullanılırken diğer seferinde aynı kesimin aleyhine kullanılabilir. İktidar, işçi - memur ayırımını partizan amaçları yönünde kullanarak kendine oy sağlama yoluna gitmektedir.

Biz teknik eleman örgütleri olarak işçi - memur ayırımı yoluyla sorunlarımızın çözümlenemeyeceğini, temel çözümün tüm çalışanların grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarını almalarında olduğunu, mücadelemizin sonuna kadar süreceğini bir kez daha açıklarız.

27 TEKNİK ELEMAN ÖRGÜTÜ

EK : 10

Sayı : 100

Tarih : 11.11.1976

TMMOB ve TMMOB'ye bağlı Jeoloji - Maden ve Metalurji Mühendisleri Odaları iki buçuk aydır Hasan Çelebi'de süren grev konusundaki görüşlerini açıkladılar.

MC'nin işçi sınıfı ve emekçi halkımız üzerinde sürdürdüğü baskı ve teröre bir yenisi daha ekleniyor. TDÇİ'ye bağlı Hasançelebi demir tesislerinde grevdeki işçiler ve yöre halkı üzerindeki baskılar giderek yoğunlaşıyor, işçiler işten atılıyor.

İşçi sınıfının gelişen mücadelesini engellemek için egemen sınıflar ve temsilcileri MC her türlü baskı ve terörü deniyorlar. Seydişehir'de Tariş'te ve Bursa'da görüldüğü gibi, işçilerin üzerine faşistler saldırtılıyor, işçiler atılıyor Sendika seçme hakkı yok ediliyor ve öldürülüyor. Şimdi aynı oyunlar Hasançelebi'de sürdürülmek istenmektedir.

— ÜLKEMİZDEKİ DEMİR - ÇELİK ÜRETİM VE TÜKETİM DÜZEYİ GERİ KALMIŞLIĞIMIZIN SOMUT GÖSTERGESİDİR :

Demir - çelik sanayi ürünleri diğer sanayii kollarının temel girdisidir. Dolayısıyla bütün sanayinin alt yapısını oluşturuyor. Bu nedenle bugün bir ülkenin demir - çelik üretim ve tüketim durumu o ülkenin ekonomik düzeyinin en önemli göstergesidir. Ülkemizde demir - çelik sanayiinin durumu niceliksel açıdan diğer dünya ülkelerindeki üretim ve tüketim durumuna göre pek parlak görülmemektedir. Örneğin ABD dünya demir - çelik üretiminin % 19,5 ine, SSCB % 19.9 una, Japonya % 17.7 ine sahipken, ülkemiz payı % 0.2 oranındadır. Ayrıca ülkelerin kişi başına düşen sıvı çelik üretimine baktığımızda, 1973 istatistiklerine göre Bulgaristan 266 kg/kişi, Yugoslavya 133 kg/kişi Romanya 408 kg/kişi Yunanistan 96 kg/kişi, ülkemizde ise 44 kg/kişi olduğu görülmektedir. Üstelik sözkonusu edilen 44 kg/kişi miktarında olan sanayii girdisi sıvı çelik miktarının % 90'ı tüketim ve tüketime dönük ara malı üretiminde kullanılmaktadır.

Giderek demirçelik üretimine olan gereksinimimiz hızla artmaktadır. 3. BYKP'nı kapsamında planlanan demir - çelik üretiminde artış % 59 dur, ancak bu planda 1973 de faaliyete geçmesi gereken İskenderun Demir - Çelik tesislerinin 1975 yılı sonunda çeyrek kapasiteyle ve yalnız pik üretimiyle devreye girmesi planlanan % 59 artışın gerçekleşmemesine büyük neden olmuştur.

— DIŞA BAĞIMLILIĞIMIZ DEMİR - ÇELİK ENDÜSTRİMİZİN GEREKSİNİMİ OLAN HAM CEVHERİN DOĞAL KAYNAKLARIMIZDAN TEMİNİNİ ENGELLİYOR.

Demir - Çelik ürünlerinin planlanan artışına karşılık, hammadde temin olanaklarının bu artışa paralel olarak üretime geçirilmesi zorunludur. Demir - Çelik endüstrisinin gelişmesinde önemle yer alacak olan demir cevheri madenciliğinin bu isteği karşılayabilecek hale gelmesi gerekmektedir. Halen üretilebilecek durumdaki demir cevherlerinde 1975 - 1982 yıllarında % 108 lik ham cevher üretimine karşılık % 300 lük istek artışı beklenmektedir. Görülüyor ki demir - çelik sanayiindeki istek doğal olarak cevher isteğininde yansıtılmaktadır.

Söz konusu istek artışının dışardan karşılanması halinde Türkiye'nin uluslararası sermayeye bağımlılığı daha da artacaktır. Üretiminden taşımacılığına kadar demir cevheri piyasasını kontrolünde tutan uluslar arası serma-

ye zaten dünya ham cevher üretiminin % 80 nini aşan baş tüketicisidir. Ve bu tüketimi Venezüella, Hindistan, Brezilya gibi üretici ülkelerden sağlamaktadır.

Bu konum göz önüne alındığında ülkemiz kendi demir - çelik endüstrisinin birincil hammaddesi demir cevherini kendi doğal kaynaklarından karşılayamadığı takdirde ithal ederek çok daha yoğun bir dış sömürüye tabi olacaktır. Ayrıca demir - çelik üretiminin diğer girdilerinden olan metalurjik taşkömürü gereksiniminin dışardan sağlandığı ve ilerde daha büyük oranda sağlanacağıda göz önüne alınırsa dış ödemeler dengesindeki açık astronomik rakamlara ulaşacaktır.

Oysa gerekli alt - yapı olanakları sağlandığında doğal kaynaklarımız demir cevheri girdisi açısından demir - çelik endüstrisi gereksinimini sağlayacak potansiyele sahiptir. Ülkemizde bilinen toplam demir cevheri rezervi metal demir eşdeğeri olarak 485 milyon ton kadardır. Halen üretilmekte olan ve günümüz koşullarında işletilecek yatakların toplam rezervi 150 milyon ton, işletilebilmeleri bazı teknolojik sorunların çözümüne bağlı olan ve alt yapı olanakları **gerektiren rezervimiz** 310 milyon tondur. Gerçekte dünya demir cevheri üretiminin halen % 67 sinin teknolojik sorunu olan, üretildiğinde zenginleştirilmesi gereken yataklardan karşılandığı ve bunun 1980 yılında % 75 oranına ulaşacağı düşünüldüğünde doğal kaynak potansiyelimizde önemli yer işgal eden bu yataklarımızın da değerlendirilmesi gerekmektedir.

— HASAN ÇELEBİ DEMİR CEVHERİ DEMİR - ÇELİK ENDÜSTRİMİZ İÇİN ÖNEMLİ BİR POTANSİYELDİR :

Uzun süreden beri basına ve kamuoyuna bir grev olayı ile yansıyan Hasan Çelebi demir işletmesindeki demir rezervi ülkemiz demir yataklarından en önemlisi olup ivedilikle değerlendirilmesi gerekmektedir. Hasan Çelebi demir madenlerinin 5. BYKP dönemi içinde değerlendirilmesi o dönemdeki istemin önemli bir bölümünün karşılanmasını sağlayacak giderek demir - çelik endüstrisinin ham madde gereksinim dar boğazını önemli ölçüde engellilecektir.

İlk detaylı araştırmaları 1970 de başlayan ve sondaj faaliyetleri 1974 de scna eren bu yataklar üzerindeki çalışmaları MTA ve TDCİ yürütmekle yükümlenmiştir. Üretim boyutlarıyla dünyanın sayılı büyük demir madenlerinden birisi olma durumunda olan Hasan Çelebi projesi, gerektirdiği alt - yapı yatırımları ile de ülkemizde madencilik kesimindeki en büyük yatırım payını oluşturmaktadır. Hasan Çelebi yataklarının değerlendirilebilme potansiyeli bir hayli yüksektir. Bu tip yataklar dünyanın bir çok yerinde ekonomik olarak işletilebilmektedir. İlk fizibilite etüdülerinde günde 60 bin ton cevher üretimiyle yılda 5-6 milyon ton zenginleştirilmiş cevher üretimi ön görülmüştür. Bu çapta üretimle Hasan Çelebi yöresindeki atıl doğal kaynak ve

işgücü potansiyelinide düşünürsek bu projenin yurt ekonomisinde önemli bir yeri olduğu görülmektedir.

— MC HASAN ÇELEBİ'DE PROJEYİ GERÇEKLEŞTİRMİYİ DEĞİL FAŞİZME KİTLE TABANI OLUKTURMAYI HEDEFLİYOR :

Yukarıda ekonomimiz açısından önemini vurguladığımız Hasan Çelebi konusuna MC kendi açısından yaklaşmaktadır. Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğüne bağlı Hasan Çelebi Demir Tesisleri Grup Başkanlığı aracılığı ile ülkemizin ekonomik gereksinimini hiçe saymakta bölgede kendi politik kazanımlarını sağlamak amacıyla çalışmalar yapmaktadır. Hasan Çelebi demir - çelik endüstrisinin gereksinimini sağlayacak cevheri üretmesi için en az beş bin işçi istihdam edecektir. Bu konum faşizme kitle tabanı oluşturmak, demokrasi mücadelesini engellemek için sermaye ve onun siyasi sözcüsü MC'yi harekete geçirmiştir. Devrimci sendikaya üye olan işçilere baskılar yapılmakta gerici faşist sendikalara üye olmazsanız işten atacağız denmekte ve bu tehdit gerçekleştirilmektedir. Yörede yığınlarca işsiz olduğu halde Karabük'ten faşist militanlar bekçi kadrosunda istihdam edilip silahlandırılmaktadır. Ancak Hasan Çelebi işçisi ilerici yöre halkının desteği ile demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkmış, işveren sendikayı tanımamıştır; ancak işçiler mahkeme kararıyla yasallığı kanıtlanan grevi sürdürmektedirler.

MC'yi Hasan Çelebi projesinin hayata geçmesi ilgilendirmemektedir. Sorumluluğu grevdeki işçilere yüklemekte, yöre halkına baskı yapmaktadır. Hasan Çelebi'yi Seydişehir'de olduğu gibi gerici faşist sendikalara kazandırmayı hedeflemektedir.

Biz TMMOB ve TMMOB'ye bağlı Maden, Metalurji, Jeoloji Mühendisleri Odaları olarak Hasan Çelebi işçisinin ve yöre halkının demokrasi mücadelesini destekliyor, doğal kaynaklarımızın bir avuç egemen azınlığın değil halkımızın yararına sunulmasını bağımsızlık ve demokrasi mücadelemiz içerisinde görüyoruz.

HALKIMIZA DUYURURUZ.

EK : 13

DEMOKRASİ

Sınıflı toplumlarda demokrasi kavramı, ne kadar sınıflar üstü ve saf olarak gösterilmeye çalışılırsa çalışılsın, mutlaka egemen sınıfların damgasını taşır. Tarihin çeşitli dönemlerinde Devlet yönetimini ellerine geçiren sosyal sınıflar, demokrasiyi kendileri için demokrasi, özgürlük, eşitlik, diğer sınıflar için ise sömürü, baskı ve zorbalık olarak kullanma gayretleri içine girmişlerdir. Egemen sınıfların, toplumun diğer sınıflarına, kendi gönül rızasıyla öz-

gürlük bahşetmesi düşünülemez. Ancak, ezilen, sömürülen sınıfların da egemen sınıfların sömürüsüne isteyerek boyun eğmeyeceği bir gerçektir. Tarihsel sürecin belirli bir kesiminde, belirli bir ülkedeki demokrasi kavramını egemen güçler ile sömürülen sınıfların mücadelesi tayin eder. Kapsamı ne olursa olsun özünde demokrasi egemen sınıfların demokrasisidir ve demokrasiden söz edilen her yerde «Hangi sınıf için» sorusunu sormak gerekir.

Burjuvazinin yönetimindeki ülkelerde işçi sınıfı ve emekçi kitleler özgürlüklerini ne kadar genişletirse genişletsin, ekonomik haklarına ne ölçüde kavuşursa kavuşsun egemen sınıfların sömürüsünün dışına çıkamaz. Bu yüzden, bütün bu mücadelelerin demokratik hak ve özgürlüklerden yana, işçi sınıfından ve tüm emekçi halktan yana bir iktidarın kurulmasını ve nihai hedef olarak da işçi sınıfı iktidarını gözetmesi zorunludur.

Ancak bu, işçi sınıfının ve yandaşlarının uzun uğraşlar sonucu elde etmiş olduğu demokratik mevzileri korumayı, demokratik hakları genişletmeyi siyasal mücadelenin nihai hedefinden ayrı düşünmeyi getirmemelidir. Burjuvazinin gerçekleştirmesine imkân olmayan bu görev de işçi sınıfına ve yandaşlarına düşmektedir. Bu mücadele işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin nihai hedefine doğru sürdürdükleri mücadelenin ayrılmaz bir parçasıdır.

Demokratik hak ve özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesi mücadelesi asla küçümsenmemeli, fakat işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin gerçek kurtuluşu için verilen mücadelenin bir parçası olduğu da asla unutulmamalıdır.

TEKNİK ELEMANLARIN SINIFLAR İÇİNDEKİ YERİ

Teknik Eleman topluluğu birbirinden farklı sosyal sınıflar içinde yer alan değişik kesimlerden oluşan, heterojen bir yapıya sahiptir.

Bu yapı içinde teknik elemanların çok büyük bir kesimi ücretli emekçilerdir. Üretim araçlarının mülkiyetinden yoksundurlar. İş güçlerini ücret karşılığı satarlar. Üretim içinde olanları, üretim sürecinde işçi sınıfının yanındadır.

Birer ücretli emekçi olarak çıkarları tekellerin egemenliğindeki kapitalist sistemde işçi sınıfının çıkarlarıyla aynı doğrultudadır. Bu gerçekler özellikle 1965 sonrası Türkiye koşullarında çok daha açık bir biçimde su yüzüne çıkmış ve teknik elemanların büyük bir kesiminin birer ücretli emekçi olarak işçi sınıfının ve diğer emekçi kitlelerin yanında olduklarını göstermiştir.

Devlet sektöründe ve özel sektörde çalışan ücretli büyük çoğunluğun yanında küçük bürolarda ücretli olarak çalışan veya küçük büro sahibi olan teknik elemanlar ve ayrıca üretim araçlarına sahip olarak sermaye kesiminin içinde olan teknik elemanlar vardır. Ancak bütün bu farklılıklar, teknik elemanların genel olarak ücretli emekçiler olma gerçeğini ortadan kaldırmaz.

TEKNİK ELEMANLARIN EKONOMİK VE DEMOKRATİK HAKLAR MÜCADELESİ

Teknik elemanların ekonomik ve demokratik haklar mücadelesi özünde bir bütündür. Anti - faşist ve anti - Emperyalist bir nitelik taşır. Bu mücadele işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin politik mücadelesinin bir parçasıdır.

Genel olarak emekçi kesim içinde olan Teknik eleman kitlelerinin, ekonomik ve demokratik haklar mücadelesi, işçi sınıfının ve diğer emekçi kitlelerin demokrasi mücadelesi ile bütünleşmektedir. Bu yüzden Teknik Elemanlar işçi sınıfı ve emekçi kitlelerden yana, Ekonomik - Demokratik hak ve özgürlüklerden yana bir iktidarın kurulması için işçi sınıfının öncülüğünde verilen demokrasi mücadelesinde diğer emekçi kitlelerle bir arada olacak, bu birlik-telik içinde kendi gücü oranında yer almaya devam edecektir.

Son yıllardaki gelişmeler ve geçirdiği deneyler teknik elemanlara ekonomik haklarını savunabilmek için sendikal örgütlenmeye gitme zorunluluğunu öğretmiştir. Geçen dönemlerde yapılan tartışmalar sonunda elit sendikalar yerine mevcut işyeri sendikalarında örgütlenmenin doğruluğu ortaya çıkmıştır.

Teknik elemanların ekonomik ve demokratik haklar mücadelesi, bu mücadelede etkin ve yararlı birer araç olacak tüm teknik eleman örgütleri ve yapısı gereği tüm teknik elemanları bünyesinde barındırabilecek ve kaynaştırabilecek olan teknik elemanların demokratik kitle örgütü TÜTED tarafından verilecektir.

Önümüzdeki dönemde çalışmalarımızın daha verimli olması için : **Kamu kesiminde teknik elemanların grevli ve toplu sözleşmeli sendikal hakları için genel planda mücadele verilirken, yasal olarak sendikalaşmaları olanaklı olan özel kesimde çalışan teknik elemanların sendikal haklarını kullanmaları sağlanmalıdır. Bu amaçla, özel kesimdeki işyerleri taranmalı, pilot bölge çalışmaları yapılmalı, bu çalışmalar için tüm teknik eleman örgütlerinde oluşturulacak birimlerin (komisyonlar) koordinasyonu ve çalışmalarının değerlendirilmesi TÜTED tarafından sağlanmalıdır.**

Sendikal harekette işten atılan, baskıya uğrayan teknik elemanlar için tüm örgütlerin katkısıyla «Sendika mücadele fonu» oluşturulmalıdır.

GÜNCEL SORUN

Dünyada Emperyalizm, kendi yapısından gelen bunalımlar ve işçi sınıfı hareketinin gelişen mücadelesi ve ezilen dünya halklarının verdikleri bağımsızlık savaşları sonucu, adım adım gerilemektedir.

Ülkemizde de ekonomik sorunlar ve işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin gelişen örgütlü mücadelesi karşısında çaresizliğini gizleyemeyen egemen güçler giderek hırçınlaşmakta, açık faşizmi örgütlemeğe çalışmaktadırlar. Bu aş-

mada güncel sorun tüm ilerici güçlerin birlikte, planlı ve örgütlü bir mücadeleyi sürdürmeleridir. Faşizme karşı mücadelenin kesin bir başarıya ulaşması için teknik eleman kitlesi kendisine düşen görevi yapmaya kararlıdır.

Bugün temel sorunumuz, deneylerden geçmiş birlik ihtiyacını demokratik bir eylem planı etrafında gerçekleştirmek ve sürekli kılmaktır.

Teknik elemanların mücadelesinin güçlendirilmesi ve halkın mücadelesi-ne etkin olarak katılabilmesi için gündemde olan «demokratik eylem planı etrafında birleşmek» sorunudur.

Sendikal hakların kazanılması tek başına bir amaç değil demokrasi ve bağımsızlık mücadelesinin araçlarından biridir ve siyasi özü itibariyle işçi sınıfının ve halkımızın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine tabidir.

Ülkemizin bugünkü koşullarında teknik eleman örgütlerinin görevi, teknik eleman kitlesini en geniş tabanı ile ortak bir eylem planı etrafında birleştirmek, örgütler ve kitleler arasında sürekli ilişki, haberleşme ve dayanışmayı oluşturmaktadır. Bu oluşum tüm teknik eleman örgütlerinin ortak davranış ve iradesinin ürünüdür.

Eylem programının acil hedefi emperyalist sömürüye ve MC iktidarının faşist baskı, kıyım ve terörüne karşı yayın, demokratik kitle eylemleri ile sürekli teşhir ve mücadele etmek ve bu mücadeleyi öncelikle işçi sınıfının ve halkımızın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi ile birleştirmektir.

Bu mücadelenin programlaşması, sürekli kılınması ve çalışma biçiminin saptanması için Kurultaya katılan tüm örgüt yetkilileri en kısa zamanda toplanmalıdır. Bu çalışmaların yürütülmesi görev olarak TÜTED'e verilmiştir.

Sendikal haklar mücadelemizin ve bu haklardan yoksun tüm çalışanların ortak mücadelesinin daha ileriye götürülebilmesi artık bu çalışanların tümünü bir araya getiren «Çalışanlar Kurultaylarını», bu çalışanların demokratik kitle örgütlerinin örgütlü bir birlikteliğinin gerçekleştirilmesini gerektirmektedir. Kurultayımız, «Çalışanlar Kurultaylarımızın» örgütlenmesi olanaklarının araştırılması ve yaratılmasını temenni eder.

JMO Haber Bülteni Sayı : 7 - 8

EK : 12

SİSAG GREVİ

Hacettepe Üniversitesi Vakfına bağlı SİSAG'da (Sistem İşletme ve Proje Servisi Araştırma ve Geliştirme Limited Şirketi) çalışan 170 teknik elemanın 5 Ekim 1976 günü başlattığı grev tüm engellemelere karşın başarıyla devam ediyor.

SİSAG işyerinde çalışan teknik elemanlar sömürüyü asgariye indirmek ve insanca yaşamlarını sağlayacak maddi koşullara ve sosyal güvencelere kavuşabilmek için ekonomik - demokratik haklarını kullanmak istediler. SOSYAL - İŞ Sendikası çatısı altında örgütlenmeye başlayan SİSAG emekçileri

patronun şimşeklerini üzerlerine çekmekte gecikmediler. Çalışanların birliğini bozmayı amaçlayan işveren, ilkin tatlı vaatlerle kandırmaya çalıştığı kişilerden bir sonuç alamayınca bu kez görev ve ünvan indirimi, ücret indirimi, mesai saatlerinin arttırılması ve 9 işçinin — örgütlenme çalışmasına katıldığı için — işten atılması gibi önlemlerle emekçilerin devrimci birliğini kırmaya çalıştı. Başaramadı. Hiç bir zaman başaramayacak da.

SİSAG işverenine toplu sözleşme çağrısı yapan SOSYAL - İŞ Sendikası teknik elemanların özlemlerini şöyle dile getiriyordu :

- Sendikalaşma nedeniyle işten atılan işçilerin geri alınması,
- Çalışanların yaptıkları işte söz sahibi olmaları,
- İş ve çalışma güvencesi,
- Objektif ve belirlenmiş esaslara göre ücret sistemi.

İşverenin yukarıda sıralanan hiç bir talebi kabul etmeye yanaşmaması, işçileri köle olarak görme alışkanlığından kurtulamaması ve sendikanın sözlü ve yazılı çağrısına yanıt vermemesi kaçınılmaz olguyu da beraberinde getirdi : GREV.

YAY - KUR, Mektupla Yüksek Öğretim, Örgün Öğretim gibi yüzbinlerce öğrenciyi ilgilendiren projelerin bilgi - hizmet işlemlerinin, ayrıca üniversite kampüsü ve hastane mimari projelerinin yapıldığı SİSAG'da, tüm çalışmalar işverenin katı tutumu nedeniyle durdu.

Grev tüm çalışanlar tarafından benimsendi ve tüm teknik eleman örgütleri ile diğer demokratik kuruluşlar maddi ve manevi katkılarıyla çalışanlar arasındaki dayanışmayı somutlaştırdılar.

Devrimci disiplin ve kararlılık altında sürdürülen grev işvereni telaşa düşürdü. Her ne pahasına olursa olsun grev kırılmalıydı! 26 Ekim 1976 günü görevini yapmaktan başka suçu olmayan grev komitesi başkanı ve grev gözcüsü arkadaş, emniyet görevlilerince tartaklandı ve 11 saat gözaltında tutulduktan sonra mahkemece serbest bırakıldı. Bir de güvenliği bozuyor (!) gerekçesiyle grev çadırı söktürülerek grevciler soğuğa terkedildi.

Bir yanda bu tür zorbalıklar devam ederken, öte yanda çeşitli marifet ve oyunlarla bir takım projeler dışarıya çıkarılarak aynı işverene bağlı TEK-SİS ve METEKSAN gibi paravan şirketlere, bir takım projeler ise özel bürolara yaptırılmaya çalışılıyordu.

Paravan şirketlerde ehliyetsiz kişilere ve kaçak işçilere yaptırılmaya çalışılan projeler — YAY - KUR gibi — yüze göze bulaştırılmıştır. Öte yandan son olarak SİSAG yöneticilerinin Edirne Tıp Fakültesi Hastanesi projelerini aktardığı büroda çalışan mimar ve teknik ressamlar «grev sonuçlanıncaya dek bu projede çalışmamayı, olmazsa istifa edeceklerini» bildirerek örnek bir dayanışma biçimi gösterdiler.

Karda kışta grev çadırını söktürerek, grevcileri polislerle tartaklatarak

ve projeleri başka şirketlerde yaptırma girişiminde bulunarak SİSAG emekçilerinin birliğini ve kararlılığını bozamayan patron, bu kez Milli Eğitim Bakanlığına başvurarak grevin ertelenmesini istedi. Milli Eğitim Bakanlığının isteği üzerine ve milli güvenliği ilgilendirdiği gerekçesiyle grev Bakanlar Kurulu'nun 16 Kasım 1976 tarihli kararıyla 30 gün ertelendi.

YAY - KUR sınavlarının ertelenmesini bir milli güvenlik sorunu olarak görüp grevi bir ay erteleyenlerin gerçek sorumluyu görememesi (!) ilginç. İlginç olduğu kadar ibret verici.

Hem çalıştırdığın işçileri köle yerine koyup haklarını vermeyeceksin, hem Anayasa'nın çalışanlara verdiği sendikal haklar çerçevesinde sendikanın sözlü ve yazılı çağrılarına kulaklarını tıkayıp gözünü kapayacaksın, hem de ekonomik - demokratik hakları için mücadele eden yiğit grevcileri sorumlu duruma düşüreceksin.

Burada tek suçlu görüldüğü gibi işverendir. Ama verilen kararın suçludan yana mı, haklıdan yana mı olduğu da dikkatle incelenmesi gereken bir olgu.

Bakanlar Kurulu kararınca işlerine dönen işçileri mesai saati boyunca sandalyelere oturtarak iş vermeyen patron, SİSAG merkez binasındaki bilgisayar bantlarını, projeleri, evrak dosyalarını ve her türlü döküman, araç ve gereçleri başka işyerlerine taşımakla uğraşıyordu.

Bu davranış muhtemel Danıştay kararına karşı alınacak önlemlerin ve karar sonrası yeniden başlayacak grevi baltalama girişiminin bir parçasıydı.

Başarıyla devam eden grevin Bakanlar Kurulu kararıyla 30 gün ertelenmesi üzerine ertelemenin yasal olmadığı gerekçesiyle SOSYAL - İŞ Sendikası Danıştay'a başvurdu. Başvuruyu inceleyen Danıştay Dava Daireleri Genel Kurulu, Bakanlar Kurulu'nun SİSAG grevini erteleyen kararını durdurdu.

Danıştay kararından sonra 170 teknik eleman 7 Aralık 1976 tarihinde yeniden greve başladı. SİSAG emekçileri yeniden başladıkları grevi devrimci disiplin ve kararlılık altında sürdürüyor.

SİSAG grevinin önemi, yıllardır sözünü ettiğimiz, çalışma programlarımıza koyduğumuz ve uğruna mücadele verdiğimiz grevli ve toplu sözleşmeli sendikal haklarımızın 170 arkadaşımızın mücadelesinde somutlaşmasında yatar. Grevin başarıya ulaşması için dün olduğu gibi bugün de SİSAG emekçileri ile omuz omuza ortak dayanışmamızı sürdürmeye kararlıyız. Bu pratik ileriki mücadelemize ışık tutacak ve bir bakıma denek taşı olacaktır.

Her grev bir savaş okuludur ama, savaşın kendisi değildir. Grev süresi boyunca egemen sınıflar tüm aygıt ve örgütleriyle yeniden teşhir edilmiş, çalışanların devrimci birliğinin gerekliliği bir kez daha vurgulanmış oldu. Çalışanların sömürüyü asgariye indirmek ve insanca yaşamak için verdikleri mücadeleyi destekliyor ve geleceğin mutlu, özgür ve sömürsüz günlerine giden yolda atılmış bir adım olarak görüyoruz.

4 MALİ RAPOR VE DENETLEME KURULU RAPORU

Jeoloji Mühendisleri Odası 1976 Yılı Mali Raporu

Sayın Üyeler;

Odamız 1976 bütçesinin uygulama sonuçları aşağıda sunulmuştur. 1976 yılı içinde Odamız gelir bütçesi 175.970,17 TL. olarak gerçekleşmiştir.

Bu gelirin 158,538,01 TL. olan bölümü yıl içinde Odamızın çeşitli çalışmalarında harcanarak «gider bütçesi» oluşturmuştur.

Gelir ve gider bütçesinin farkı olan 17.432.16 TL. 1977 yılına aktarılmıştır.

1976 yılı gelir - gider bütçesi ile ilgili olarak hazırlanan «kesin hesap çizelgesi» ve «1976 yılı bilançosu» ilişikteki sayfalarda yer almaktadır.

1976 yılına ait «mali raporumuzu» oylarınıza sunarız.

YÖNETİM KURULU

JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI 31.12.1976 YIL SONU KESİN ÇİZELGESİ

Hesaplar	MUAMELE				BAKİYE	
	Borç		Alacak		Borç	Alacak
	Lira	Kr.	Lira	Kr.	Lira	Kr.
Kasa	199.141.96		197.873.51		1.268.45	—
Bankalar	58.193.71		49.698.—		8.495.71	—
Genel Merkez	156.660.26		156.660.26		—	—
Aidat	151.086.50		151.086.50		—	—
Sair Gelir ve Gider	3.504.49		3.504.49		—	—
Kırtasiye	8.841.25		8.841.25		—	—
Anbar	2.550.—		—		2.550.—	—
Demirbaş	4.688.—		—		4.688.—	—
Muhtelif Borçlular	1.180.—		750.—		430.—	—
Devreden Gelir	158.538.01		175.970.17		—	17.432.16
Toplam	744.384.18		744.384.18		17.432.16	17.432.16

1976 YILI BİLANÇOSU

Aktif	Lira	Kr.	Pasif	Lira	Kr.
Kasa Hesabı	1.268.45		Devreden Gelir	17.432.16	
Bankalar Hesabı	8.495.71				
Anbar Hesabı	2.550.—		Toplam	17.432.16	
Demirbaş Hesabı	4.688.—				
Muhtelif Borçlular	430.—				
Toplam	17.432.16				

JEOLJİ MÜHENDİSLERİNİN ODASI
1976 YILI BLANÇOSUNUN AÇIKLAMASI

AKTİF HESAPLAR :

- 1 — Kasa Hesabı : 31.12.1976 tarihinde yapılan sayım sonucunda kasada 1.268.45 TL. bulunduğu saptanmış ve bu toplam 1977 yılına devir edilmiştir.
2 — Bankalar Hesabı : 31.12.1976 tarihinde alınan dekontlardan :

T.C. Ziraat Bankasında :	1.456.75
Etibankta :	5.617.96
Posta çeki hesabında :	1.421.00
TOPLAM :	8.495.71

bulunduğu saptanmış ve bu toplam 1977 yılına devir edilmiştir.

3 — Anbar Hesabı : Odamız anbarında bulunan malzemelerin toplamı 2.550.— TL. olup bu malzemeler 1977 yılına devir edilmiştir.

4 — Demirbaş Hesabı : Odamızda kullanılan demirbaş malzemenin toplam tutarı 4.688.— TL. olup bu malzemeler 1977 yılına devir edilmiştir.

5 — Muhtelif Borçlular : Odamızda kullanmaya devam ettiğimiz bazı aygıtların depozitleri karşılığı olan 430.— TL.'de 1977 yılına devredilmiştir.

PASİF HESAPLAR :

1 — Devreden Gelir : 1976 mali bütçesinden devreden gelir, toplam 17.432,16 TL. dir.

1977 YILI GELİR BÜTÇESİ

Açıklama	Fasıl Toplam	
	Lira Kr.	Lira Kr.
I — Esas gelirler :		316.503.—
1 — Üye Kayıt Ücretleri	50x200	10.000.—
2 — Üye Kim. cüzdanı ücretleri	20x600	12.000.—
3 — Üye Kim. 1977 Onayı	10x600	6.000.—
4 — Üye Ödentileri	30x800x12	288.000.—
5 — Bağış ve Yardımlar		1.—
6 — Para Cezaları		1.—
7 — Alınan Faizler		500.—
8 — Bilirkişilik Ücreti		1.—
II — Yayın Gelirleri :		6.000.—
III — Müteferrik Gelirler :		1.—
IV — Teknik Kongre, Sergi ve Konferans Gelirleri		1.—
V — Hizmet Karşılığı Gelirler :		1.—
VI — Konsolide Gelirler :		50.000.—
GENEL TOPLAM		372.506.—

1977 YILI GİDER BÜTÇESİ

	Açıklama	TL.	Fasıl Toplam
I — PERSONEL GİDERLERİ			152.001.—
1 — Sayman Üye		500.—	
2 — Memur - Sekreter			
a) Büro işçisi	2450x12	29.400.—	
b) Büro işçisi	2200x12	26.400.—	
c) Büro işçisi	2200x12	26.400.—	
d) Yemek yardımı	900x3x12	32.400.—	
e) Yol parası	400x3x12	14.400.—	
f) Giyecek parası	1500x3	4.500.—	
g) Yakacak parası	1500x3	4.500.—	
h) Evlenme zammı		5.000.—	
i) Sigorta primi		8.500.—	
j) Yolluklar		1.—	
II — GENEL MERKEZ GİDERLERİ			114.551.—
1 — Kira	2250x12	27.000.—	
2 — İlân giderleri		6.000.—	
3 — P.T.T. giderleri		6.000.—	
4 — TMMOB giderleri			
a) Üye aidatları	1x900x12	10.800.—	
b) % 6		22.350.—	
c) Sosyal güvenlik fonu		2.400.—	
5 — Kırtasiye giderleri		20.000.—	
6 — Demirbaş giderleri			
(teksir makinası fonu dahil)		10.000.—	
7 — Anbar, abone, kitap satın alma		6.000.—	
8 — Tamir ve bakım giderleri		4.000.—	
9 — Nakliyat giderleri		1.—	
III — TEKNİK KONGRE, SERGİ VE KONFERANS GİDERLERİ			20.000.—
IV — ODA YAYIN GİDERLERİ			40.000.—
1 — Bülten		10.000.—	
2 — Dergi		30.000.—	
V — GENEL KURUL GİDERLERİ			20.000.—
VI — DERNEKLERE KATILMA GİDERLERİ			5.000.—
VII — SOSYAL GİDERLER			10.000.—
VIII — SAİR GİDERLER			5.954.—
IX — KONSOLİDE GİDERLER			5.000.—
GENEL TOPLAM			372.506.—

DENETLEME KURULU RAPORU

T.M.M.O.B. JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

III. DÖNEM GENEL KURUL BAŞKANLIĞINA

Denetleme kurulumuzca 1976 yılı içinde Odamızın gelir ve gider işlemlerinin denetlenmesi görevi yerine getirilmiştir. 1976 yılı muhasebe işlemleriyle 1977 yılı bütçe tasarısı konusunda görüşlerimiz aşağıda açıklanmıştır.

1) 1976 yılı içinde 175.970.17 TL. gelir temin edildiği ve bunun 158.538.01 TL. sının harcadığı, yeni yılda gelir kalamı olarak 17.432.16 TL. sının devredildiği saptanmıştır.

2) Defter kayıtlarının usüle uygun ve düzgün tutulduğu, kasa kalanının nakit olarak tamam. Banka Hesabının kalanında 31.12.1976 tarihli geçerliliğiyle banka hesap sonuçları ile eş olduğu görülmüştür.

3) 1976 yılında üye ödenti hesapları iyi bir şekilde izlenmiştir.

4) 1977 yılı gelir ve gider bütçe tasarısı, Oda çalışmalarının iyi biçimde yürütülmesine olanak verici olarak düzenlenmiştir.

SONUÇ :

Odamız 1976 yılı bütçesinin % 74,4 olarak gerçekleşmiş olduğu ve bu yönden olarak yönetim kurulunun aklanmasını onayınıza sunarız.

DENETİM KURULU

İbrahim ÇABUK

Kaler SÜMERMAN

Mehmet TOKLU

5
ÜYELERİMİZLE
İLGİLİ
BİLGİLER

Üye No.	Adı, Soyadı	İşyeri
590	Ersen BUKET	HÜ
591	Kenan YILMAZ	Asker
592	Mehmet KURHAN	MTA
593	Ertuğrul BABA	TCK
594	Mehmet EKER	—
595	Yavuz ÇOLAKOĞLU	DSİ
596	Volkan EDİĞER	ODTÜ
597	Rıza Yüksel ATAMAN	DSİ
598	Zuhal ÜSTÜN	—
599	Ayhan YURTSEVER	MTA
600	Mehmet UYSAL	Yurt Dışı
601	Nurhayat ÖKTEM	MTA
602	Hasan ÖZBAHÇECİ	TPAO
603	Hasan Akgün ERKALE	—
604	Levent BAKIRDAĞ	MTA
605	Akil BİLEN	MTA
606	Orhan OZAN	İLBANK
607	Ahmet SARALOĞLU	MTA
609	Ahmet ÖZBEŞİKÇİ	—
610	Yücel YILMAZ	Yurt Dışı
611	Turan TUNCER	—
612	Hasan ÖNCÜ	TPAO
613	Mehmet Ali ŞEN	MTA
614	Mustafa Niyazi GÜNDOĞDU	—
615	Atilla GÜMÜŞEL	MTA
616	Yusuf KARAKAYA	MTA
617	Osman Zeki DOĞAN	MTA
618	Aziz YAZAROĞLU	MTA
619	Ünal ÖZKAN	MTA
620	Haris SABAZ	MTA
621	Ahmet Hikmet TORUN	MTA
622	Fikret ALDIŞ	TKİ
623	Ali DOĞAN	ETİBANK
624	Mümtaz İSLAMOĞLU	MTA
625	Mustafa Hakkı AKTAR	—
626	Ahmet BAKKALOĞLU	MTA
627	Neslihan SAKA	ETİBANK
628	Zeki KURT	MTA
629	Abuzer EKMEKÇİ	—
630	Şahap MELEK	İLBANK

Üye No.	Adı, Soyadı	İşyeri
631	Sami YALÇINKAYA	—
632	Ömer Pınar AFŞAR	—
633	Rezzan SUNU	—
634	Atila ÖZGEN	MTA
635	Mehmet GÖNEN	ETİBANK
636	Mehmet Fahrettin EMRE	—
637	Hasan GÜN	MTA
638	Gani UNCUGİL	MTA
634	Osman VAROL	—
640	Yavuz TENGİZ	TPAO
641	Ali DEMİR	—
642	Niyazi UMUTLU	TKİ
643	Abdurrahman ERGİN	MTA
644	Mehmet POLAT	—
645	Mustafa ÖZTEKİN	DSİ
646	Ergün AKAY	MTA
647	Çiğdem BAYRAKTAR	MTA
648	Fikret SİYAKO	—
649	İrfan ERDEM	MTA
650	Emir İPLİKÇİ	MTA
651	M. Hanefi POLAT	MTA
652	Nurten ZABUN	—
653	M. Abdülkadir ÇAYIRGAN	MTA
654	Ömer Faruk SARIFAKIOĞLU	—
655	Enver DEVECİLER	—
656	Mehmet Ernur ERDEŒ	MTA
657	Mehmet FAKIOĞLU	MTA
658	Necdet ŒENGÜNDÜZ	—
659	Ergüden GÖNENLİ	—
660	Mehmet Erdal AHISKA	—
661	Dinçer Emin TÜZÜN	MTA
662	Murat Ali MANCARCI	TPAO
663	Servet BAHADIRLI	MTA
664	Erdal GÜLSEREN	MTA
665	Arif SAĞLAM	MTA
666	Bekir KOŒ	MTA
667	İbrahim GEDİK	MTA
668	Arif KÜÇÜKAYMAN	MTA
669	Kemal YÜMLÜ	MTA
670	Mustafa KOYUNCU	DSİ

Üye No.	Adı, Soyadı	İşyeri
671	Œükrü KOÇ	MTA
672	Ali KARABULUT	MTA
673	Abdülkadir BULDUK	MTA
674	Mahmut İskender YAYLA	—
675	Necdet POYRAZ	—
676	İlhami DEMİR	MTA
677	Fahrettin CEVHER	MTA
678	Yavuz Faruk SÜTÇÜ	MTA
679	Abdirrahim ŒAHBAZ	MTA
680	Rıza Serdar ERKAN	MTA
681	Doğın AYDAL	—
682	Mustafa Fahrettin ŒENER	MTA
683	Zülfikâr BİÇER	—
684	Öztan ÜSTÜNKAYA	ETİBANK
685	Mehmet İMİK	—
686	Ümit ULU	MTA
687	Ali GÜMRÜKÇÜ	MTA
688	Mehmet ÖZTÜRK	MTA
689	Hüseyin ERGÜL	MTA
690	Tuncay ÖZARIMAN	MTA
691	Ali İŒCAN	MTA
692	Hüseyin Yavuz HAKYEMEZ	—
693	Zekeriya RIFKI BİLGİN	—
694	Selim GÖKDEMİR	MTA
695	Yusuf Haluk İZTAY	—
696	Erol TAŒCI	MTA
697	İbrahim IRMAK	—
698	Hacı KANSIZ	MTA
699	Hüsamettin Levent AKALIN	—
700	Süleyman DEMİRPOLAT	—
701	İrfan MANZAK	MTA
702	Sezai AKINCI	MTA
703	Uğur İNCİ	—
704	Orhan Bülent KİPER	—
705	Niyazi VURAL	ETİBANK
706	Halil ĐALKILIÇ	—
707	Fatih KONCUK	—
708	Süleyman EMRE	MTA
709	Ömer ŒAHİNTÜRK	—
710	Cevdet BOZKUŒ	MTA

Üye No.	Adı, Soyadı	İşyeri
711	Ahmet GÜZEL	—
712	Can AYDAY	MTA
713	Lütfi DURMAZ	MTA
714	Hasan Tayfun VARLI	MTA
715	Mehmet Fuat ÜNAL	MTA
716	Fatma Nilgün UYGUN	MTA
717	Recep KILIÇ	MTA
718	Mustafa Yaşar KALKANDELEN	—
719	Turhan URAL	—
720	İdris YARDIM	—
721	İsmail KARACAOĞLU	—
722	Cemal MURATLI	—
723	Mehmet TANDOĞAN	—
724	Ahmet Sait BÖLPKBAŞI	İLBANK
725	Ruhi YETİŞ	MTA
726	Yıldız SANALAN	SİSAG
727	Sahir ALTIPARMAK	MTA
728	Latif EŞKARA	—
729	A. Tuğrul BAYRAK	MTA
730	Mine KARAKUŞÇU	—
731	Halis DOĞAN	MTA
732	Nuh Nevzat KARABALIK	MTA
733	Abdullah GEDİK	MTA
734	Bahtiyar EREN	MTA
735	Hamdi SOYTÜRK	MTA
736	Arif ÇAKIR	—
737	Saim KALE	—
738	Ethem ATASOY	MTA
739	M. Emin GÜRSOY	MTA
740	H. Avni KARANİS	MTA
741	İsmet TÜRKMEN	MTA
742	Hayrullah GÜL	MTA
743	Atif BİLGİNER	—
744	Zeki YILMAZ	MTA
745	Necmettin ESKİN	MTA
746	İbrahim Ethem ZORLU	—
747	Emin KARAÇUHA	MTA
748	H. Erhan SAKALLIOĞLU	—
749	Cengiz GÖZEĞER	MTA
750	Osman ÇAĞLAR	—

Üye No.	Adı, Soyadı	İşyeri
751	Okar TÜYSÜZ	MTA
752	Servet SELVİ	—
753	Durmuş ZORLU	MTA
754	Cezmi SUNGUR	MTA
755	Ahmet FİŞEKÇİ	—
756	Feridun YÜKSEL	ETİBANK
757	A. İhsan KALKAVAN	MTA
758	Sadettin KORKMAZ	—
759	Mahmut DANIŞ	—
760	NNurettin YİTKİN	—
761	Nefdi UZER	—
762	Soner KAYAKIRAN	—
763	Tuncer DURSUN	MTA
764	Muzaffer SİYAKO	—
765	Olçay BAYÇELEBİ	TPAO
766	Fuat ÇAĞLAV	—
767	Rukiye PEKTAŞ	MTA
768	Mahmut KURT	MTA
769	Raif Tankut ÜNAL	—
770	Emin YANILMAZ	MTA
771	Mehmet Erdal DURUKAN	MTA
772	Orhan BALTAN	DSİ
773	Veli ZABIN	MTA
774	Hüseyin UĞUR	MTA
775	Nizamettin İNANÇ	MTA
776	Muharrem Zihni AKSOY	TPAO
777	Remzi AKSU	TPAO
778	Yakup SELVİ	—
779	Abdullah ARAS	—
780	Erkut ÇATALYÜREKLİ	—
781	Ali Kemal AKGÜN	—
782	Ferit TOKTAÇ	—
783	Necip Özden UZ	—
784	Nilgün KARAGÖZOĞLU	EİEİ
785	Mustafa ŞENEL	—
786	Metin CİHNİOĞLU	—
787	Sait METİN	—
788	Ebubekir YAVUZ	MTA

